

**AZ NKE BUDAPEST V. KERÜLETI
SZEMERE BERTALAN ÁLTALÁNOS ISKOLA**

HÁZIRENDJE 2026.

**NKE
SZEMERE BERTALAN
ÁLTALÁNOS ISKOLA**

Tartalomjegyzék

I. Bevezetés.....	6
I. 1. A házirend fogalma	6
I. 2. A házirend célja, feladata	6
I. 3. A házirend szabályainak alapja	6
I. 4. A házirend elkészítése és elfogadása	6
I. 5. A házirend felülvizsgálata, módosítása	7
I. 6. A házirend nyilvánosságra hozatala	7
I. 7. A házirend hatálya	7
I. 7. 1. Területi hatálya	7
I. 7. 2. Személyi hatálya	7
I. 7. 3. Időbeli hatálya	8
II. Munkarend	8
A működés általános szabályai.....	8
II. 1. Az iskola munkarendje.....	8
II. 2. Az óráközi szünetek rendje.....	8
II. 3. Az étkeztetés, az iskolai ebédlő rendje	9
II. 4. A délutáni szabadidős foglalkozások rendje.....	9
II. 5. Az iskolába érkező látogatók fogadásának rendje	9
II. 6. Bombariadó esetén	9
II. 7. Tűzriadó és más veszély esetén.....	10
II. 8. Hirdetmények kihelyezés	10
III. Az iskola helyiségeinek és eszközeinek használati rendje.....	10
III. 1. Osztálytermek.....	10
III. 2. Szaktantermek	10
III. 3. Tornaterem.....	10
IV. A tanulók egészségvédelmével kapcsolatos szabályok.....	11
IV. 1. Védő, óvó előírások rendje	11
IV. 2. Tantermek, folyosók rendje	11
IV. 3. Az egészség és testi épség védelme	11
IV. 4. Vagyonvédelem.....	11
IV. 4. a. Általános szabályok.....	11

IV. 4. b. Testnevelés órákra vonatkozó szabályok	12
A kormányrendelet értelmében a tiltott és a használatában korlátozott tárgyak köre.	12
V. Mulasztások.....	12
V. 1. Késések.....	12
V. 2. Mulasztások igazolása	13
V. 3. Távolmaradási engedély.....	13
V. 4. Igazolatlan mulasztások következményei	13
V. 5. Felmentett tanulók.....	14
VI. Tanulmányok alatti vizsgák	14
VII. Térítési díj.....	15
VIII. Tanulói támogatások.....	15
VIII. 1. Szociális támogatás elvei.....	15
VIII. 2. A tankönyvtámogatás elvei	15
IX. A tanulók elismerése, jutalmazása	15
IX. 1. Elvei.....	15
IX. 2. A jutalmazás formái	15
X. Fegyelmező intézkedések.....	16
X. 1. Elvei.....	16
X. 2. Figyelmeztető intézkedések formái	16
XI. A számonkérés formái és rendje	16
XII. A tanulók jogai és kötelességei	17
XII. 1. A tanulók jogai.....	17
XII. 2. A tanuló véleménynyilvánítási joga és a tájékoztatás rendje	18
XII. 3. Az oktatással összefüggő jogok	18
XII. 4. A tanulók tantárgyválasztásának, illetve módosításának eljárási kérdései	19
XII. 5. A tanulónak a fentiekén túl joga	19
XII. 6. A tanulók kötelességei.....	19
XII. 6. 1. Viselkedéssel kapcsolatosan	19
XII. 6. 2. Egészségvédelemmel kapcsolatban	20
XII. 6. 3. Megjelenéssel kapcsolatban.....	20
XII. 6. 4. A hetesek kötelességei	20
XIII. Mellékletek.....	21
XIII. 1. Osztályozóvizsga tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményei az NKE V. Kerületi Szemere Bertalan Általános Iskola	21

XIII. 1. 1. Angol nyelv	21
XIII. 1. 1. (a) 1. évfolyam.....	21
XIII. 1. 1. (b) 2. évfolyam	21
XIII. 1. 1. (c) 3. évfolyam.....	21
XIII. 1. 1. (d) 4. évfolyam	22
XIII. 1. 1. (e) 5. évfolyam.....	22
XIII. 1. 1. (f) 6. évfolyam	24
XIII. 1. 1. (g) 7. évfolyam	26
XIII. 1. 1. (h) 8. évfolyam	29
XIII. 1. 2. Biológia	33
XIII. 1. 2. (a) 7. évfolyam.....	33
XIII. 1. 2. (b) 8. évfolyam	33
XIII. 1. 3. Életvitel	34
XIII. 1. 3. (a) A fejlesztés várt eredményei az 5-6. évfolyam végén.....	34
XIII. 1. 3. (b) 5. évfolyam	34
XIII. 1. 3. (c) 6. évfolyam.....	34
XIII. 1. 3. (d) 7. évfolyam	35
XIII. 1. 4. Ének-zene	35
XIII. 1. 4. (a) 1. évfolyam.....	35
XIII. 1. 4. (b) 2. évfolyam	36
XIII. 1. 4. (c) 3. évfolyam.....	36
XIII. 1. 4. (d) 4. évfolyam	36
XIII. 1. 4. (e) 5. évfolyam.....	37
XIII. 1. 4. (f) 6. évfolyam	38
XIII. 1. 4. (g) 7. évfolyam	40
XIII. 1. 4. (h) 8. évfolyam	41
XIII. 1. 5. Erkölcstan	43
XIII. 1. 5. (a) A fejlesztés várt eredményei az 5-6. évfolyam végén.....	43
XIII. 1. 5. (b) A fejlesztés várt eredményei a 7-8. évfolyam végén	43
XIII. 1. 6. Fizika	44
XIII. 1. 6. (a) 7. évfolyam.....	44
XIII. 1. 6. (b) 8. évfolyam	45
XIII. 1. 7. Földrajz	46
XIII. 1. 7. (a) A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén.....	47
XIII. 1. 7. (b) 7. évfolyam	48

XIII. 1. 7. (c) 8. évfolyam.....	48
XIII. 1. 8. Hon és népismeret.....	49
XIII. 1. 8. (a) A fejlesztés várt eredményei az 5. évfolyam végén.....	49
XIII. 1. 9. Informatika	50
XIII. 1. 9. (a) 6. évfolyam.....	50
XIII. 1. 9. (b) 7. évfolyam	51
XIII. 1. 9. (c) 8. évfolyam.....	53
XIII. 1. 10. Kémia	56
XIII. 1. 10. (a) 7. évfolyam.....	56
XIII. 1. 10. (b) 8. évfolyam	56
XIII. 1. 11. Magyar nyelv és irodalom	56
XIII. 1. 11. (a) 5. évfolyam.....	56
XIII. 1. 11. (b) 6. évfolyam	57
XIII. 1. 11. (c) 7. évfolyam.....	58
XIII. 1. 11. (d) 8. évfolyam	58
XIII. 1. 12. Matematika	59
XIII. 1. 12. (a) 5. évfolyam.....	59
XIII. 1. 12. (b) 6. évfolyam	60
XIII. 1. 12. (c) 7. évfolyam.....	61
XIII. 1. 12. (d) 8. évfolyam	63
XIII. 1. 13. Rajz és vizuális kultúra	64
XIII. 1. 13. (a) A fejlesztés várt eredményei az 5-6. évfolyam végén.....	64
XIII. 1. 13. (b) A fejlesztés várt eredményei a 7-8. évfolyamvégén	64
XIII. 1. 14. Természetismeret.....	65
XIII. 1. 14. (a) A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén.....	65
XIII. 1. 14. (b) Az 5. évfolyam végén a tanuló	66
XIII. 1. 14. (c) A 6. évfolyam végén a tanuló	67
XIII. 1. 15. Testnevelés	67
XIII. 1. 15. (a) 5-6. osztály	67
XIII. 1. 15. (b) 7-8. osztály.....	68
XIII. 1. 16. Történelem.....	69
XIII. 1. 16. (a) 5. évfolyam.....	70
XIII. 1. 16. (b) 6. évfolyam	70
XIII. 1. 16. (c) 7. évfolyam.....	70
XIII. 1. 16. (d) 8. évfolyam	71

I. Bevezetés

I. 1. A házirend fogalma

A házirend állapítja meg a nevelési-oktatási intézményben a tanulói jogok és kötelességek gyakorlásával, az iskolai munkarenddel kapcsolatos rendelkezéseket, szabályozza iskola specifikusan a diákközösség nyújtotta lehetőségeket, a tanulói viselkedési normákat és érdekérvényesítési módozatokat. Megfelelő arányban jeleníti meg a kötelességeket és a jogokat. A házirend nem vonhatja el, és nem csorbíthatja a tanuló alkotmányosan és egyezményekben biztosított jogait; nem tehet nemzeti, etnikai, világnézeti, politikai, nemek szerinti vagy egyéb megkülönböztetést.

I. 2. A házirend célja, feladata

A házirend célja olyan helyi jogforrás létrehozása, amely az alapját képező jogszabályokkal és az intézmény többi szabályzatával együtt biztosítja az intézmény:

- törvényes működését a közösen elfogadott szabályok, normák megtartásával;
- közösségi életének szervezését;
- pedagógia programjában megfogalmazott célok megvalósítását;
- oktató-nevelő munkájának maradéktalan ellátását;
- belső és külső kapcsolatrendszerének szabályozását;
- az iskolahasználók, de főként a gyermekek, tanulók egymással való kapcsolatát;
- falain belül és kívül az egyéni és kollektív jogok érvényesülését.

I. 3. A házirend szabályainak alapja

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

1991.évi LXIV. törvényvel kihirdetett Gyermek Jogairól Szóló Egyezmény

245/2024.(VIII.8) Korm. rendelet a nevelési-oktatási intézményekben a tiltott és a használatában korlátozott tárgyak köréről, valamint a tárgyakra vonatkozó eljárásrend részletes szabályairól

a házirend egyéb forrásai az intézmény korábbi házirendje, az intézmény pedagógiai programja és a nevelőtestület oktató-nevelő munkára vonatkozó célkitűzései

I. 4. A házirend elkészítése és elfogadása

A házirend tervezetét a nevelők, a diákok és a szülők javaslatainak figyelembevételével az iskola igazgatója – az általa kijelölt, vele együtt dolgozó pedagógus segítségével készíti el.

A házirend tervezetét véleményezik: a nevelőtestület, az iskolai tanulóközösségek, illetve azok képviselői, a diákönkormányzat és a szülői szervezetek.

Véleményüket, javaslatukat küldöttjeik útján juttatják el az iskola igazgatójához, aki a véleményeket egyezteteti, összesíti.

Az iskola igazgatója a tantestület, a diákönkormányzat véleményének, javaslatainak figyelembevételével elkészíti a házirend végleges tervezetét. Ezt a tervezetet véleményezik a szülői szervezetek és a diákönkormányzat vezetősége, majd a házirendet az iskola nevelőtestülete fogadja el.

A házirend aláírása hitelesíti mind az elfogadást, mind a véleményezési jogok gyakorlását. A házirend azon rendelkezéseinek érvénybe lépéséhez, amelyekből a fenntartóra többletkötelezettség hárul, a fenntartó egyetértése szükséges.

I. 5. A házirend felülvizsgálata, módosítása

Az érvényben lévő házirendet kötelező felülvizsgálni, módosítani:

- ha jogszabályi változások következnek be;
- ha az igazgató, a nevelőtestület, a diákönkormányzat igényt tartanak erre.

Az érvényben lévő házirend felülvizsgálatát, módosítását javasolhatja:

- az iskola igazgatója;
- a nevelőtestület;
- a szülői szervezet;
- a diákönkormányzat iskolai vezetősége.

A felülvizsgálat elindítása írásban történik, melyet a kezdeményező fél képviselője nyújt be az igazgatónak. A felülvizsgálatot a javaslat beérkezését követő 30 napon belül be kell fejezni (egyeztetés, elfogadás), s annak eredményét a módosított házirendben rögzíteni kell.

I. 6. A házirend nyilvánosságra hozatala

A házirendet az elfogadástól számított 8 napon belül nyilvánosságra kell hozni, melyről az intézmény igazgatója köteles intézkedni.

A házirend megtekinthető:

- az iskola könyvtárában számítógépen
- elektronikus formában az iskola honlapján
- az igazgatói irodában

A házirend rövidített változatából kapnak:

- beiratkozáskor és a házirend változásakor minden gyermek/szülő elektronikus és nyomtatott formában;
- diákönkormányzat vezetője, a diákönkormányzatot segítő pedagógus;
- a szülői szervezet vezetői;
- a nevelőtestület;
- az osztályfőnökök osztálytermükbe kinyomtatva;

A házirendet minden tanév elején ismertetni kell, és aláírással dokumentálni:

- osztályfőnöki óra keretében a tanulókkal;
- szülői értekezleten a szülőkkal.

I. 7. A házirend hatálya

I. 7. 1. Területi hatálya

A házirend érvényes az intézmény teljes területén, illetve az iskola által szervezett és a pedagógiai programban meghatározott iskolán kívüli rendezvényeken, ha a rendezvény az iskola szervezésében történik.

I. 7. 2. Személyi hatálya

A házirend érvényes a tanulókra, a pedagógusokra, az intézmény minden dolgozójára, továbbá a szülőkre, gondviselőkre és minden olyan személyre, aki az iskolában valamilyen szerződéses viszonyból származó ügyben tartózkodik a szerződésben foglaltak mértékében.

I. 7. 3. Időbeli hatálya

A házirend érvényes a hatályba lépés napjától visszavonásig, illetve az iskola területére lépéstől annak elhagyásáig, továbbá az iskolán kívüli iskolai rendezvények ideje alatt.

II. Munkarend

A működés általános szabályai

II. 1. Az iskola munkarendje

Az épület a szorgalmi időszakban 7:00 – 20:00 óráig tart nyitva.

A szülő a tanulót a portáig kíséri, kivéve az első osztályosok esetében, a kezdeti időszakban (első hét), ill. ha a tanuló egészségi állapota szükségessé teszi a tanteremig történő kísérését.

Reggeli ügyeletet 7:00 órától 7:30-ig. 7:30 óra és 8:00 óra között a felső tagozatos tanulók az emeleti folyosókon, az alsó tagozatosok a tantermeikben tartózkodnak.

A tanítási napokon 07:50-ig kell beérkezni az iskolába, hogy legyen idő az első tanítási órára felkészülni.

A tanítás 8:00 órakor kezdődik. A tanítási órák 45 percesek, ettől eltérni csak igazgatói engedéllyel lehet.

	A tanítási órák rendje	Rövidített csengetési rend
1. óra	8:00 – 8:45	8:00 – 8:35
2. óra	9:00 – 9:45	8:45 – 9:20
3. óra	10:00 – 10:45	9:30 – 10:05
4. óra	10:55 – 11:40	10:15 – 10:50
5. óra	11:50 – 12:35	11:00 – 11:35
6. óra	12:45 – 13:30	11:45 – 12:20
7. óra	13:40 – 14:20	12:30 – 13:05

II. 2. Az óráközi szünetek rendje

Az első szünetben az 1., 2. és 3. évfolyam reggelizik az ebédlőben, a második szünetben a 4. évfolyam és a felső tagozat.

A folyosókon tanári felügyelet van az adott tanévben érvényes ügyeleti beosztás szerint.

A pedagógusoknak is joguk van szünetet tartani, ha a tanulók felügyelete megoldott.

Becsengetés után tanári felügyelet vagy engedély nélkül a folyosón tartózkodni nem lehet!

A szünetek időtartama:

1., 2. szünet: 15 perc

3., 4., 5., 6. szünet: 10 perc

II. 3. Az étkeztetés, az iskolai ebédlő rendje

Minden tanévben elkészül az ebédeltetési rend az órarend függvényében.

Az iskola tanulói 11:40-től 14 óráig ebédelhetnek. Azok a tanulók, akik valamilyen ételallergiában vagy étel-intoleranciában szenvednek egyéni étrendet rendelhetnek, illetve szükség esetén saját, egészségi állapotuknak megfelelő ételeket is behozhatnak.

Iskolánkban szabadszedéses ebédeltetés működik. A gyerekek három menüből választhatnak, ezzel biztosítva a sertésmentes, vegán étkeztetést is. Az ebédeltetés az órarendtől függően meghatározott rendben zajlik, amit a tanév elején elkészítünk. A gyerekek névre szóló térítés mentesen kártyát kapnak, amivel igénybe tudják venni a szolgáltatást. A kártyákat alsó tagozaton a tanítók kezelik, míg felső tagozaton a tanulók maguk gondoskodnak arról, hogy napi szinten náluk legyen. Az ebédkártyákat a tanév végén le kell adni a gazdasági irodában, amik majd az új tanévben újra kiosztásra kerülnek. A kártya elvesztése térítésköteles, aminek jelen összege: 1850 forint.

II. 4. A délutáni szabadidős foglalkozások rendje

Az osztályfőnökök szeptemberben ismertetik a tanulókkal a lehetőségeket. A tájékoztatók a tanulók számára hozzáférhető faliújságon, honlapon olvashatók. A tanuló szabadon, érdeklődési köre szerint választhat.

Az iskolánkban zajló különórákon való részvétel nem zavarhatja a tanulási idő rendjét, ami **15:00-16:00**-ig tart. Ha a különóra a tanulási időszávrá esik, ami miatt a tanuló nem tudja elkészíteni a házi feladatát, akkor köteles azt otthon elvégezni.

Az egyéb foglalkozások a tanítás befejezése után kezdődnek. Az iskola az ügyeletet **18:00 óráig** biztosítja.

A délutáni tanulási időt 15:00-16:00 óra között tanulók távozásával, ill. érkezésével megzavarni csak indokolt esetben lehet. Amennyiben a tanulási idő nem elegendő a tanuló számára a tananyag elsajátításához, pedagógus felügyelete mellett, önállóan folytatható a tanulás.

A tanuló a foglalkozásról egyedül csak a szülő írásbeli, elektronikus úton jelzett kérésére távozhat el.

Egyéb foglalkozások a tanítás befejezése után kezdődnek. A 16:00 órától tartott iskolai különórák után a szülő felelőssége gyermeke elviteléről való gondoskodás.

A napközi látogatása alól felmentés kérhető, amit a szülő az év elején kitöltendő kérelemmel tehet meg és azt az iskola igazgatója jóváhagyta.

II. 5. Az iskolába érkező látogatók fogadásának rendje

Az iskolába látogatók az iskola területén csak engedéllyel tartózkodhatnak. Az engedély kiadása a vezetőség joga. Kivételt képez az a helyzet, amikor a szülő a pedagógussal egyeztetett időpontban keresi fel az intézményt vagy ügyintézés miatt érkezett. A látogatókat a portás fogadja. Megtudakolja az jövetelük célját, időtartamát, pontos helyét, és telefonon jelzi az illetékeseknek. Az iskolába látogató számára az iskola házirendjének betartása kötelező. A szülők találkozhatnak a pedagógusokkal szülői értekezleten, fogadóórán egyeztetett időpontban.

II. 6. Bombariadó esetén

A tanítás elmarad. A kieső tanítási órákat az iskolaigazgató által kijelölt napon pótoljuk.

II. 7. Tűzriadó és más veszély esetén

Évente próbariadót tartunk. Az épületet a pedagógusok irányításával fegyelmezetten kell elhagyni a kijelölt útvonalon!

II. 8. Hirdetmények kihelyezés

Csak vezetői engedéllyel és intézményi pecséttel ellátottan megengedett!

III. Az iskola helyiségeinek és eszközeinek használati rendje

III. 1. Osztályterem

A felső tagozatos tanulók a szakórák szerint keresik fel a szaktantermeket. Az osztálytermeknek az egyes osztályok a felelősei. Azok rendjéről, tisztaságáról, otthonossá tételéről, a padok és a felszerelések épségének megóvásáról az adott osztály gondoskodik. Az alsós órák többsége ugyanabban a tanteremben van.

Minden iskolahasználó köteles az épületet, berendezési és használati tárgyait rendeltetésszerűen használni és használat közben megővni. Ha egy osztály tantermét más tanulócsoport veszi igénybe, köteles annak rendjére, tisztaságára ügyelni és az ott lévő eszközökre, felszerelésekre vigyázni. A termet elhagyó osztálynak a padokról el kell pakolnia. A rongálásokat jelenteni kell az osztályfőnököknek, a szaktanároknak és az iskolavezetésnek. A szándékosan okozott kárt az okozójának meg kell térítenie.

III. 2. Szaktanterem

A szaktanterekben (fizika, kémia, számítástechnika, matematika, rajz, nyelvi terem, ének, díszterem, könyvtár, táncterem) csak nevelői felügyelet mellett tartózkodhat, dolgozhat a tanuló. (A szaktanterem előtt és a folyosón őrizetlenül hagyott táskákért az iskola nem vállal felelősséget.) A szaktantermeket az órát tartó tanár nyitja és engedi be a tanulókat. Óra végén a tanulók távozása után bezárja. Használatuk rendjéről a szaktanár év elején tájékoztatja a tanulókat. Vagyonvédelmi okok miatt az üresen hagyott termeket zárni kell. Az IKT eszközöket a tanítást követően kikapcsolt állapotban kell hagyni, az ablakokat bezárni, a villanyt lekapcsolni.

III. 3. Tornaterem

A testnevelés órákon minden tanulónak kötelessége az önmaga és társai testi épségének védelmét biztosító szabályok és tanári utasítások betartása.

A tornateremben csak tanári felügyelettel lehet tartózkodni. Becsengetéskor a tornaterem ajtaja előtt kell sorakozni, belépni a testnevelő tanár utasítására lehet. A tornateremben tornacipőt kell viselni! Iskolai tanítási időben az iskolai sportpályán tartózkodni csak tanári felügyelettel szabad.

Testnevelés órán balesetvédelmi okokból semmiféle ékszers nem viselhetnek a tanulók. Szemüveget, csak ha feltétlenül szükséges!

A tornaórákon kötelezően használatos öltözekről a tanév elején a testnevelést tanítók adnak tájékoztatást. (Fehér póló, kék vagy fekete rövidnadrág, megfelelő kialakítású, fehér talpú tornacipő, fehér tornazokni.)

IV. A tanulók egészségvédelmével kapcsolatos szabályok

IV. 1. Védő, óvó előírások rendje

Az iskola létesítményeiben a tanulók csak pedagógus felügyelettel tartózkodhatnak. A tanulókkal a tanév első napján az osztályfőnökök ismertetik az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírásokat, veszélyforrásokat, a balesetek megelőzése érdekében elvárható magatartásformákat.

Az iskola – a köznevelési törvény által – meghatározott helyiségeiben (pl. a fizika, kémia termekben, titkárságon, portán) mentődobozt kell elhelyezni!

IV. 2. Tantermek, folyosók rendje

A folyosókon, lépcsőkön szaladgálni nem szabad! Az ablakokba felülni, onnan kihajolni tilos! Ablakot csak tanári felügyelet mellett lehet kinyitni! Az ablaktörést azonnal jelenteni kell az ügyeletes tanárnak, a kitört ablakhoz nyúlni tilos!

Az iskola teljes területén ügyelni kell a saját és a társak testi épségére!

IV. 3. Az egészség és testi épség védelme

A tanuló csak gyógyulása után, egészségesen jöhet közösségbe, erről orvosi igazolást kell hoznia, vagy küldeni elektronikus úton.

A szülő a tanuló gyógyszerérzékenységéről, betegségéről köteles tájékoztatni az osztályfőnököt, az iskolaorvost. A gyerekek által minden nap használt gyógyszereket az igazgatóhelyettesi irodában tároljuk, igény esetén a szülővel egyeztetve adjuk ki. Az osztályfőnök az éves egészségügyi ellenőrzésről, vizsgálatról, védőoltásokról tanév elején szülői értekezleten szóban, illetve az aktuális vizsgálat, oltás előtt a KRÉTÁN keresztül értesíti a szülőt.

Az iskolaorvos és a védőnő rendelési ideje az iskola honlapján megtalálható.

IV. 4. Vagyonvédelem

IV. 4. a. Általános szabályok

A tanuló az iskolába csak a tanulói jogviszonyból származó kötelezettségek teljesítéséhez, jogok gyakorlásához szükséges dolgokat hozhatja magával, az egyéb magával hozott eszközökért az iskola nem vállal felelősséget. Roller, kerékpár saját felelősségre az utcán lévő tárolóhoz rögzíthető.

A tanítást zavaró, vagy veszélyes tárgyakat az órát tartó tanár figyelmeztetés után elveheti, tekintettel arra, hogy a tanuló jogainak gyakorlása során nem sértheti társai és a közösség jogait! Ezeket a tárgyakat a tanár a tanítási óra után a tanulónak, ill. – indokolt esetben - a szülőnek adja vissza. (mobiltelefon)

A tanuló a kabátját tanítási órák alatt a kijelölt folyosói szekrényben vagy folyosón tárolja. A szekrényeket a tanulónak zárva kell tartani. Ezt minden tanév utolsó napján köteles kiüríteni.

Az iskola területén és szervezett iskolai rendezvényeken élvezeti szereket fogyasztani tilos (dohányzás, drog, alkohol)! Megszegése esetén megfelelő fegyelmi fokozat jár érte.

A tanulók idegeneket nem fogadhatnak az iskolában, csak külön igazgatói engedéllyel.

A titkárság minden tanítási napon 9:00 – 16:00 óra között tart nyitva.

IV. 4. b. Testnevelés órákra vonatkozó szabályok

A tanuló a testnevelés órákra magával vitt engedélyezett tárgyaiért - óra, ékszer - az iskola nem vállal felelősséget. A felmentett tanulók nem tartózkodhatnak egyedül az öltözőben.

A kormányrendelet értelmében a tiltott és a használatában korlátozott tárgyak köre.

A mobiltelefonokat és egyéb infokommunikációs eszközöket a tanulónak kötelessége még reggel az első tanóra előtt saját értékmegőrző szekrényébe elzárni és onnan csak indokolt esetben veheti ki hamarabb, mint hogy eltávozna az iskolából. A telefonszekrényhez minden tanév elején saját kulcsot kapnak, mely elvesztés esetén térítésköteles.

Tilos az iskolába olyan tárgyakat hozni, amelyek veszélyeztethetik a tanulók és nevelők testi épségét (kés, bicska, reszelő, körömolló, stb.).

Az alsós osztályoknál is az első óra előtt beszédjük az okoseszközöket, tiltott tárgyakat. A teremben elzárva tartjuk. Délután hazainduláskor kaphatja meg a tanuló.

Ez alól kivételt képez az a helyzet, amikor a tanórán a pedagógus a tanórához kapcsolódóan engedélyt ad a fent említett eszközök használatára. Erről a KRÉTÁN keresztül értesíti a szülőket, engedélyt kér az intézmény vezetőjétől.

Ha a tanuló a mobiltelefonját vagy más, a használatában korlátozott eszközét nem adta le, és ennek ténye a pedagógus tudomására jut, a pedagógus az eszközt átveszi, erről értesíti a szülőt, majd az eszközt – amennyiben a tanulónak a hazautazáshoz szüksége van rá – a tanítási nap végén a tanulónak, egyéb esetben a szülőnek adja át.

A tanítási óra alatt használt mobiltelefonnal és infokommunikációs eszközökkel történő visszaélés szankciókat von maga után.

Az iskola a tanulók által behozott mobiltelefonokban és egyéb infokommunikációs eszközökben bekövetkezett károkért felelősséget nem vállal! A talált mobiltelefont és infokommunikációs eszközöket titkárságon kell leadni!

V. Mulasztások

V. 1. Késések

A későn érkező tanulót későnek, a késés időtartamának megjelölésével írja be a tanár. A késések idejét össze kell adni, s amennyiben ez eléri a tanórai foglalkozás időtartamát (45 perc), a késés 1 igazolt, vagy igazolatlan órának minősül.

Napközben csak az iskolai kötelességteljesítés vagy egészségi ok miatti késés igazolható.

Az elkésett tanuló köteles az órára bemenni úgy, hogy a tanórát nem zavarhatja meg.

Az elkésett tanuló:

3 igazolatlan késésért osztályfőnöki figyelmeztetésben,

6 igazolatlan késésért osztályfőnöki intésben,

10 igazolatlan késésért igazgatói figyelmeztetésben részesül.

Az igazolatlan órák eljárása törvényes eljárást von maga után (szülő, gyermekjóléti szolgálat, jegyző, kormányhivatal értesítése).

V. 2. Mulasztások igazolása

A tanórákon és a választott foglalkozáson a részvétel kötelező, az ezekről való késéseket, mulasztásokat igazolni kell.

A tanuló az iskolából tanítási időben az osztályfőnök, az igazgatóhelyettesek és az igazgató engedélyével távozhat el. A szülőt minden esetben értesíteni kell telefonon, hogy gyermekét egyedül elengedjük az iskolából. A tanulónak a titkárságon kilépő engedélyt adunk igazgatói vagy helyettesi aláírással.

A hiányzás igazolását a megérkezést követő első osztályfőnöki órán – illetve alsó tagozaton két tanítási napon belül – be kell mutatni, illetve a KRÉTÁN keresztül beküldeni, különben a mulasztás igazolatlan.

A szülő félévente összesen öt napot, ennél hosszabb mulasztást csak orvos, illetve hatóság igazolhat.

A tanuló órái igazolatlanak minősülnek, ha az előírt határidő alatt nem igazolja távolmaradását.

Ha egy tanítási évben a tanuló tanítási órákról való igazolt és igazoltan mulasztása a 250 órát, vagy egy tárgyból a tanítási órák 30 százalékát meghaladja és emiatt tanítási év közben érdemjeggyel nem értékelhető, a tanítási év végén nem osztályozható, kivéve, ha a nevelőtestület az osztályozóvizsgát engedélyezi.

Amennyiben a tanuló igazolt és igazolatlan hiányzása eléri a 150 órát, az iskola írásban értesíti e tényről a tanulót és szüleit.

A tanuló a szülő előzetes engedélykérése nélkül csak indokolt esetben maradhat távol az iskolától. A szülő ilyen esetben is köteles a lehető legrövidebb időn belül bejelenteni a mulasztás okát az osztályfőnöknek. Ennek elmulasztása esetén az osztályfőnök az első hiányzási napot követően kapcsolatba lép a szülővel, tájékoztatás kérése céljából.

V. 3. Távolmaradási engedély

A tanuló szüleinek előzetes távolmaradási engedélyt kell kérni az osztályfőnöktől, ha a tanuló előreláthatólag öt napnál többet hiányozni fog, vagy ha korábban már kimerítette az utólag igazolható hiányzási mértéket.

A benyújtott kérelemre az osztályfőnök – szükség esetén az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérést követően – írásban javaslatot tesz, majd a kérelmet döntésre továbbítja az illetékes vezető részére.

Az öt tanítási napot meghaladó hiányzás esetében az igazgató dönt ennek engedélyezéséről. A kérés elutasítható, ha az a tanuló tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését veszélyezteti. A hiányzás ideje alatt történt tanulmányi lemaradás pótlásáról a szülőnek kell gondoskodnia. Az engedély megadása a hiányzást automatikusan igazolja.

A tanuló a tanóráról házi verseny miatt nem hiányozhat, de a kerületi, fővárosi versenyeken való részvétel esetén a hiányzása igazoltnak tekinthető.

V. 4. Igazolatlan mulasztások következményei

Amennyiben a tanuló mulasztását a házirendben meghatározott határidőn belül nem igazolja, a mulasztás igazolatlanak minősül.

Az iskola az igazolatlan mulasztásokról a jogszabályi előírásoknak megfelelően értesíti:

- a tanköteles tanuló 1 alkalommal történt igazolatlan mulasztásakor a szülőt;
- a tanuló ismételt igazolatlan mulasztásakor a gyermekjóléti szolgálat közreműködését igénybe véve a szülőt;
- 10 óra igazolatlan mulasztás esetén a szülőt, gyermekjóléti szolgálatot és az illetékes gyámhatóságot;
- 30 óra igazolatlan mulasztás esetén ismételten a szabálysértési hatóságot, kormányhivatalt, az általános szabálysértési hatóságot és a szülő, gondviselő ellen szabálysértési eljárás indul;
- 50 óra igazolatlan mulasztás esetén a gyámhatóság elrendeli a gyermek védelembe vételét.

Igazolatlan mulasztás esetén a tanuló magatartása nem lehet példás. Az igazolatlan órákhoz - a fentiekén kívül - a következő intézkedések kapcsolódnak:

- **2-3 igazolatlan óra:** osztályfőnöki figyelmeztetés, az adott tanévben legfeljebb változó magatartás;
- **4-9 igazolatlan óra:** osztályfőnöki intés, változó magatartás;
- **10-14 igazolatlan óra:** igazgatói figyelmeztetés, rossz magatartás;
- **15 igazolatlan óra:** igazgatói intés, rossz magatartás;
- **30 igazolatlan órától** fegyelmi eljárás indítható.

V. 5. Felmentett tanulók

A testnevelés óra alól felmentést a szülő, ill. az orvos kérhet. A felmentett tanulónak az órán jelen kell lennie. Úszás órák alóli felmentés esetén csak szakorvos, ill. sportorvos igazolását fogadjuk el. Indokolt esetben belátás szerint a kísérő pedagógustól kaphat felmentést. Az úszáshoz szükséges felszerelés hiánya esetén felmentés nem adható! Testnevelés, illetve szorgalom értékelést befolyásolja.

VI. Tanulmányok alatti vizsgák

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha:

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól;
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget;
- a törvényben meghatározott időnél többet mulasztott és érdemjegyekkel nem rendelkezik, emiatt a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát köteles tenni;
- a tanuló a félévi, illetőleg év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

A tanuló erre irányuló szándékát az igazgatónak köteles jelezni, legalább négy héttel a kijelölt vizsgaidőszak ideje előtt. A vizsgaidőszak a félévi, illetve év végi jegylezárás előtti két hét, vagyis az első félévben január és február hónapban, a tanév végén májusban, júniusban van. Az igazgató vizsgabizottságot jelöl ki és értesíti a vizsgázót és szüleit a vizsga pontos időpontjáról. Az osztályozó vizsga tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményeit a házirend 1. számú melléklete tartalmazza.

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó:

- ha tanév végén – elégtelen osztályzatot kapott;
- ha az osztályozó vizsgán elégtelen értékelést kapott.

A javítóvizsga ideje az augusztus 15. és 30. közötti időszakban van.

VII. Térítési díj

Az étkezési térítési díj befizetésének időpontjáról és összegéről az gazdasági ügyintéző ad felvilágosítást.

Az étkezést a gazdasági ügyintézőnél lehet lemondani minden nap 9:00 óráig (a következő napig). A lemondott napokra járó jóváírás a következő befizetésnél történik, vagy ha ez nem lehetséges, a szülővel egyeztetett módon kerül visszafizetésre.

VIII. Tanulói támogatások

VIII. 1. Szociális támogatás elvei

Az étkezési térítési díj kötelező kedvezményein kívül (három vagy több gyermekes család, tartósan beteg gyermek, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek) jövedelemtől függő kedvezmény is megilleti a tanulót.

A tanulók részére biztosított szociális támogatások megállapítása a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló az 1997. évi XXXI. törvény ide vonatkozó rendelkezései alapján történik.

VIII. 2. A tankönyvtámogatás elvei

Az alsó tagozaton minden tanulónak ingyenesen jár a tankönyv, amennyiben a tanuló intézményünkben kezdi meg a tanévet.

Az iskola igazgatója minden év január 10-éig köteles felmérni, hány tanulónak lehet biztosítani a tankönyvellátást az iskolai könyvtárból. A könyvtárból történő tartós tankönyvkölcsönzés szeptember első hetében történik.

IX. A tanulók elismerése, jutalmazása

IX. 1. Elvei

Szóbeli, írásbeli vagy tárgyi jutalomban részesülhet az a tanuló, aki:

- magatartása és szorgalma példa értékű;
- a tanulmányi eredménye, sportteljesítménye kimagasló;
- iskolánkat eredményesen képviseli versenyeken, pályázatokon;
- a szorgalmával képességeihez mérten saját fejlődését segíti;
- a közösségi munkája kiemelkedő.

IX. 2. A jutalmazás formái

- Nevelői dicséret
- Szaktanári dicséret (írásban, szóban)
- Osztályfőnöki dicséret (írásban, szóban)
- Igazgatói dicséret
- Nevelőtestületi dicséret
- Jutalom (oklevél, könyv, játék, stb.)
- „SZEMERE KUPA” Tanulmányi verseny első helyeztet
- „SZEMERE SPORT KUPA” Az iskolánknak a legtöbb sportverseny eredményt hozta.

- „MŰVÉSZETI KUPA” A legtöbb művészeti versenyen elért eredményei alapján.
- „A NAPKÖZIS KÖZÖSSÉGÉRT DÍJ” A napközis tanárok szavazatai alapján 1-7. évfolyamokon osztályonként vagy tanulócsoportokként.

X. Fegyelmező intézkedések

X. 1. Elvei

A fegyelmező intézkedések nem lehetnek megalázóak. Emberi méltóságában ne sértse meg! Figyelembe kell venni az életkori sajátosságokat, és törekedni kell arra, hogy a fokozatosság elve érvényesüljön.

A szaktárgyi jegyet nem lehet fegyelmező eszközként használni.

X. 2. Figyelmeztető intézkedések formái

Szaktanári / napközi / vezetői figyelmeztetés (írásban)	3
Szaktanári intés (írásban)	3
Osztályfőnöki figyelmeztetés (írásban)	2
Osztályfőnöki intés (írásban)	2
Osztályfőnöki megrovás (írásban)	1
Igazgatói figyelmeztetés (írásban)	1
Igazgatói intés (írásban)	1
Igazgatói megrovás (írásban)	1

Az a tanuló, aki kötelességeit szándékosan és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján fegyelmi büntetésben részesítendő.

Szándékos károkozás esetén a tanuló a teljes kárt köteles megtéríteni, egyben igazgatói intőben részesítendő.

Az egyes fokozatok a vétség súlyától függően kihagyhatók:

- igazgatói figyelmeztető, intés, megrovás ---- rossz (2) magatartási jegyet von maga után az adott félévre, vagy a nevelőtestület szakmai döntése alapján értékeljük;
- osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, megrovás ----változó (3) magatartási jegyet von maga után az adott hónapra;
- szaktanári figyelmeztető, intés ---változó (3) magatartási jegyet von maga után az adott hónapra.

Minden esetben a dicséret, ill. a fegyelmi intézkedések az elektronikus naplóba (KRÉTA) is bejegyzésre kerülnek.

XI. A számonkérés formái és rendje

A számonkérés formái:

Szóbeli: felelet, kiselőadás, órai munka.

Írásbeli: röpdolgozat, dolgozat, témazáró dolgozat, házi dolgozat.

A méréseket, témazáró dolgozatokat legalább egy héttel előre bejelentett időpontban írja meg a tanuló. A szaktanár jelöli a KRÉTA naplóba a dolgozat tervezett idejét. Két témazáró dolgozatnál többet íratni egy tanítási napon nem lehet. A kijavított dolgozatot a tanuló legkésőbb 10 munkanap után kapja vissza.

Az érdemjegyeket a tanár köteles a tanulókkal közölni és beírni, illetve a kijavított munkákat a tanulóknak átadni megtekintésre.

A feleletet, röpdolgozatot nem kell a tanárnak előre jelezni. A feleletre adott osztályzatot a tanárnak az órán közölnie kell, be kell írni az elektronikus KRÉTA naplóba.

A tanév helyi rendje szerint a szaktanárok a KRÉTÁBA való beírással értesítik a szülőket a gyenge tanulmányi eredményekről, ill. a bukásra álló tanulók szüleit a félévzárás előtt legalább egy hónappal.

Az alsó tagozaton első osztály félévkor és év végén, illetve második osztály félévkor a tanulók szöveges értékelést kapnak a tanulmányi előmenetelükről és fejlődésükről. Második osztály év végétől az értékelés osztályzatokkal történik.

XII. A tanulók jogai és kötelességei

XII. 1. A tanulók jogai

A tanuló jogainak létrejötte

A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre, a gyermek (szülő, gondviselő) ettől kezdve gyakorolhatja jogait.

Tanköteles tanulók felvételével kapcsolatos szabályok

Tanköteles gyermek felvétele – a Köznevelési Törvény előírásainak megfelelően járunk el.

A felvételi lehetőségről szóló tájékoztatót a helyben szokásos módon – legalább tizenöt nappal a felvételi, átvételi kérelmek benyújtására rendelkezésre álló időszak első napja előtt – nyilvánosságra kell hozni.

Különleges helyzetnek minősül, ha a tanuló:

- szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő, vagy
- testvére az adott intézmény tanulója, vagy
- munkáltatói igazolás alapján szülőjének munkahelye az iskola közelében található, vagy
- az iskola a lakóhelyétől, ennek hiányában tartózkodási helyétől egy kilométeren belül található.

Ha az általános iskola – a megadott sorrend szerint – az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján dönt. A sorsolásra a felvételi, átvételi kérelmet benyújtókat meg kell hívni. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvételi, átvételi kérelmének teljesítése után sorsolás nélkül is felvehető, a sajátos nevelési igényű tanuló, továbbá az a tanuló, akinek ezt különleges helyzete indokolja.

A szülő felvétellel kapcsolatos kötelessége

A szülő kötelessége már a gyermek beíratásakor pontos adatokat adjon meg a hivatalos dokumentumok (személyi igazolvány, lakcímkártya és szülői nyilatkozat a gondviselő személyéről) bemutatásával, melyeknek fénymásolatát az iskola megőrzi. A későbbiekben a szülőnek kötelessége írásban 1 héten belül értesíteni az iskolát a személyi adatokban történő bármely változás esetén!

Felsőbb évfolyamra történő tanulói felvétel

Felsőbb évfolyamokra történő tanulói felvételnél (bizonyítvány vagy elektronikus ellenőrző másolat), az egyedi körülmények mérlegelése alapján, az igazgatóhelyettes, lehetőség szerint a szaktanárok és a leendő osztályfőnök véleményének kikérésével – az igazgató dönt.

XII. 2. A tanuló véleménynyilvánítási joga és a tájékoztatás rendje

A tanuló joga az iskola dokumentumait megismerni, ezekből tájékozódni, hozzájutni a jogai gyakorlásához szükséges információkhoz. Joga tehát, hogy:

- kulturált formában tájékozódjon érdemjegyeivel, tanulmányi előmenetelével, és az iskolai élettel összefüggő kérdésekről, kérdéseire érdemi választ kapjon;
- véleményt mondjon az iskola működésével, életével, a pedagógusok munkájával kapcsolatos kérdésekben (a megfelelő fórumokon, nem zavarva a tanítási órák és a foglalkozások rendjét), oly módon, hogy az ne sértse mások emberi méltóságát;
- javaslatot tegyen az intézmény működésével kapcsolatosan a diákokat érintő kérdésekben.

A tanuló tájékoztatást kaphat szóban, vagy írásban:

- az igazgatótól előre egyeztetett időpontban;
- az osztályfőnöktől osztályfőnöki órán;
- a szaktanároktól a szaktárgyi követelményekről a tanórán, időpont-egyeztetéssel tanórán kívül is;
- az iskola honlapjáról;
- az iskolarádióon keresztül;
- a DÖK ülésein;
- tanévenként egy alkalommal diákközgyűlésen, ahol a tanulók elmondhatják véleményüket, javaslataikat, kérdéseket tehetnek fel szóban és írásban.

Választ a helyszínen kaphatnak vagy 15 napon belül írásban. A tanulók nagyobb közösségét érintő kérdést az iskola igazgatója kivizsgálja és 15 napon belül írásban ad rá választ.

XII. 3. Az oktatással összefüggő jogok

A tanuló joga, hogy adottságainak, érdeklődésének és képességeinek megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön, képességeihez mérten tovább tanuljon.

Tehetségének felismerése és fejlesztése érdekében személyiségét, emberi méltóságát, családi és magánélethez való jogát tiszteletben tartásuk és védelmet biztosítsanak számára.

Kérje felmentését – részben vagy egészben – egyes tantárgyak értékelése alól. Az ezzel kapcsolatos kérelmét megfelelő indoklással – szakértői vélemény csatolásával – az iskola igazgatójához kell benyújtania, aki 10 napon belül értesíti a tanulót a kérelem elbírálásáról.

A bizonyítvány átvételét követő 15 napon belül szülői aláírással az igazgatónál kezdeményezheti, hogy független vizsgabizottság előtt tegyen javítóvizsgát.

A tanuló joga, hogy részt vegyen az iskolai tanulóközösségek foglalkozásain, az iskola által szervezett programokon, rendezvényeken, versenyeken, az iskola helyiségeit rendeltetésszerűen használja pedagógus felügyelete mellett. A tanuló joga, hogy részt vegyen az iskolai tanulóközösségek foglalkozásain, az iskola által szervezett programokon,

rendezvényeken, versenyeken kivéve, ha megszegte a házirendben foglalt viselkedési normákat.

Vitás ügyekben, problémás esetekben segítséget kérjen osztályfőnökétől, a szaktanároktól, az iskola igazgatójától.

Látogassa az intézmény könyvtárát, informatika termét, nyitvatartási időben.

XII. 4. A tanulók tantárgyválasztásának, illetve módosításának eljárási kérdései

Az iskola igazgatója minden év április 15-éig elkészíti és a fenntartó jóváhagyását követően közzéteszi a tájékoztatót azokról a tantárgyakról (etika-hittan, idegen nyelv), amelyekből a tanulók választhatnak.

A tanuló május 20-áig adhatja le a tantárgy megválasztásával kapcsolatos döntését, a tanuló a tanév első napjáig az igazgató engedélyével módosíthatja választását.

Kiskorú tanuló esetén a tantárgyválasztás jogát a szülő, gondviselő gyakorolja. A szülő ezt a jogát attól az évtől kezdődően, amelyben gyermeke a tizennegyedik életévét eléri – ha a gyermek nem cselekvőképtelen –, gyermekével közösen gyakorolhatja.

XII. 5. A tanulónak a fentiekén túl joga

Az egyenlő bánásmód elvéhez való ragaszkodáshoz, mely szerint sem közvetlen, sem közvetett módon nem érheti hátrányos megkülönböztetés.

Vallásának gyakorlására oly módon, hogy azzal ne akadályozza az iskolai oktató nevelő munkát, ne sértse meg mások emberi méltóságát, személyiségi jogait.

Az iskolapszichológust, az iskolaorvost, a védőnőt, a szociális segítő munkatársat, az iskola pedagógusait, és az osztályfőnökét problémáival felkeresni.

Adatainak az iskola által biztonságosan történő kezeléséhez, tárolásához.

Napközi otthonos, vagy tanulószobai ellátásban való részvételhez.

Kezdeményezni diákönkormányzat, vagy diákkör létrehozását.

Választhat és választható diákönkormányzati tisztségviselőnek, valamint minden egyéb tanulóközösségi tisztségre.

XII. 6. A tanulók kötelességei

XII. 6. 1. Viselkedéssel kapcsolatosan

A tanuló jogait felelősséggel gyakorolja. A tanuló jogainak gyakorlása során nem sértheti társai, tanárai és a közösség jogait!

Legfontosabb kötelességei betartani az iskolai házirendet, az intézmény szabályzatainak rendelkezéseit, tiszteletben tartani az intézmény vezetőit, pedagógusait, alkalmazottait, valamint tanuló társait, emberi méltóságukat és jogukat is tisztelve.

A tanuló magatartása legyen fegyelmezett, viselkedése udvarias, figyelmes. Az iskola által szervezett, a pedagógiai program végrehajtásához kapcsolódó iskolán kívüli rendezvényeken is

viselkedését, magatartását a kulturált emberekre jellemző jó modor, udvariasság, ízlés és önkontroll jellemezze.

A tanulónak kötelessége részt venni a tanórákon, a kötelező foglalkozásokon, rendszeres munkával és fegyelmezett magatartással eleget tenni – képességeinek megfelelően – tanulmányi kötelezettségeinek, biztosítani a tanuláshoz szükséges külső feltételeket: csend, rend, fegyelem.

Az előírásoknak megfelelően kell kezelnie a rábízott, az oktatás során használt eszközöket, védeni az iskola felszerelését, létesítményeit, a kulturált környezetet.

A számára éves használatra kiadott öltözészekrény tisztaságáról, állagmegóvásáról köteles gondoskodni.

Köteles betartani a tűz- és balesetvédelmi, valamint a munkavédelmi szabályokat.

Az általa alkalmazott tanítási eszközöket mindenkor a tanár utasításainak betartásával köteles használni.

XII. 6. 2. Egészségvédelemmel kapcsolatban

A tanuló sajátítsa el és alkalmazza az egészségét és biztonságát védő ismereteket, óvja saját és társai testi épségét, egészségét, tartsa be az egészségvédelmi és balesetelhárítási szabályokat.

Haladéktalanul jelentse a felügyeletét ellátó pedagógusnak, ha saját magát és társait, az iskola alkalmazottait vagy másokat veszélyeztető állapotot, illetve balesetet észlel. Az a tanuló, aki megsérült, vagy akit az iskolaorvos beutalt valamilyen szakorvosi vizsgálatra, köteles a szakorvosi véleményt 30 napon belül visszahozni.

XII. 6. 3. Megjelenéssel kapcsolatban

A tanuló az iskolában tiszta, ápoltságú, kulturált külsővel, a helyhez, az alkalomhoz és korhoz illő, az időjárásnak megfelelő, nem hivalkodó öltözékben és hajviselettel jelenjen meg. Alternatív megjelenés nem megengedett.

Ünnepélyeken, rendezvényeken fegyelmezetten, az alkalomhoz megfelelő külsővel és öltözékkel vegyen részt (lányoknak sötét szoknya vagy nadrág, fehér blúz, fiúknak sötét nadrág és fehér ing, „szemeres nyakkendő / sál”, ünnepi cipő).

Testnevelés órán az előírásnak megfelelő öltözetet viseljen

XII. 6. 4. A hetesek kötelességei

- A tanterem szellőztetése (tanár jelenlétében);
- a tábla tisztántartása;
- a hiányzó tanulók számbavétele és jelentése a tanárnak;
- a hetes köteles vezetni vagy ellenőrizni az osztály leckeüzetét;
- az órát tartó tanár hiányzásának jelentése az igazgatóhelyettesi irodában öt perccel becsengetés után;
- teremváltás esetén a villany leoltása, a tábla letörlése, a rend és tisztaság ellenőrzése;
- az utolsó óra után a tanár felügyelete mellett az ablakok becsukása, a villany leoltása és a tisztaság ellenőrzése;
- az esetleges rongálás tényének jelentése az osztályfőnöknek és szaktanárnak;
- osztályfőnöki órán a heti eseményekről beszámol az osztályfőnöknek.

XIII. Mellékletek

XIII. 1. Osztályozóvizsga tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményei az NKE V. Kerületi Szemere Bertalan Általános Iskola

XIII. 1. 1. Angol nyelv

XIII. 1. 1. (a) 1. évfolyam

Az angol nyelv tanulásának megszerettetése játékos megközelítéssel.

A nyelv hangzásvilágának, zenéjének megismerése, az artikulációs bázis fejlesztése, speciális hangzók, hanglejtés, szóhangsúly megfigyelése.

Az idegen nyelven való önkifejezés megismerése.

Bepillantás más nép életébe, kultúrájába, szokásaiba.

Dalok, versek megismerése, melyek tematikusan segítik a beszélt nyelv és a nyelvtan elsajátítását.

Utasítások megértése és végrehajtása.

Cselekvéssel összekötött szövegek, rímek, szerepjátékok tanulása.

XIII. 1. 1. (b) 2. évfolyam

Az angol nyelv tanulásának megszerettetése játékos megközelítéssel.

A nyelv hangzásvilágának, zenéjének megismerése, az artikulációs bázis fejlesztése, speciális hangzók, hanglejtés, szóhangsúly megfigyelése.

Az idegen nyelven való önkifejezés megismerése.

Bepillantás más nép életébe, kultúrájába, szokásaiba.

A főbb nyelvtani alapegységek tanulásának alapozása.

Dalok, versek megismerése, melyek tematikusan segítik a beszélt nyelv és a nyelvtan elsajátítását.

Utasítások megértése és végrehajtása.

Cselekvéssel összekötött szövegek, rímek, szerepjátékok tanulása.

Az első osztályban elsajátított szókincs bővítése.

XIII. 1. 1. (c) 3. évfolyam

Az angol nyelv tanulásának megszerettetése játékos megközelítéssel.

A nyelv hangzásvilágának, zenéjének megismerése, az artikulációs bázis fejlesztése, speciális hangzók, hanglejtés, szóhangsúly megfigyelése.

Az idegen nyelven való önkifejezés megismerése.

Bepillantás más nép életébe, kultúrájába, szokásaiba.

A főbb nyelvtani alapegységek tanulásának alapozása.

Dalok, versek megismerése, melyek tematikusan segítik a beszélt nyelv és a nyelvtan elsajátítását.

Utasítások megértése és végrehajtása.

Mondatok átalakítása szócserevel, használatuk élő helyzetben is.

Cselekvéssel összekötött szövegek, rímek, szerepjátékok tanulása.

A második osztályban elsajátított szókincs bővítése.

XIII. 1. 1. (d) 4. évfolyam

Az angol nyelv tanulásához való pozitív hozzáállás erősítése játékos módszerekkel.

A nyelv hangzásvilágának, zenéjének megismerése, az artikulációs bázis fejlesztése, speciális hangzók, hanglejtés, szóhangsúly megfigyelése.

Az idegen nyelven való önkifejezés megismerése.

Bepillantás más nép életébe, kultúrájába, szokásaiba.

A főbb nyelvtani alapegységek tanulásának alapozása.

Dalok, versek megismerése, melyek tematikusan segítik a beszélt nyelv és a nyelvtan elsajátítását.

Utasítások megértése és végrehajtása.

Mondatok átalakítása szócserevel, használatuk élő helyzetben is.

Cselekvéssel összekötött szövegek, rímek, szerepjátékok tanulása.

A 1-3. osztályban elsajátított szókincs bővítése, a szavak, mondatok írásának megtanítása.

Az osztályozás belépésével az önértékelés fejlesztése.

XIII. 1. 1. (e) 5. évfolyam

Követelmények

Célok, feladatok:

motiváció fenntartása, sikerélményhez juttatás értelmes munkával;

receptív készségek (hallott és olvasott szöveg megértése) fejlesztése;

olvasásigény kialakítása és fejlesztése;

a tanuló képes legyen szabályszerűségeket észre venni, a nyelvben a legfontosabb struktúrák automatizálása;

az estleges nyelvi hibákat maguk vegyék észre, és javítsák, egyszerű nyelvtanulási stratégiák kialakítása;

a tanórán kívüli idegen nyelvi hatások (film, zene, tévéműsorok, újságok) képes legyen hasznosítani;

digitális kompetenciák fejlesztése;

kreativitás fejlesztése;

önbecsülés és önismeret fejlesztése;

autonóm tanulás fejlesztése;

tanulók közötti együttműködés fejlesztése;
interkulturális kompetenciák fejlesztése.

Kommunikációs szándékok:

Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok:

megszólítás,
köszönés, elköszönés,
köszönet és arra reagálás,
bemutatkozás,
érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás,
bocsánatkérés és arra reagálás,
gratuláció, jókívánságok és arra reagálás.

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok:

egyértés, egyet nem értés,
tetszés, nem tetszés.

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok:

dolgok, személyek megnevezése, leírása,
információkérés, információadás,
igenlő vagy nemleges válasz,
tudás, nem tudás.

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok:

kérés,
javaslat és arra reagálás,
meghívás és arra reagálás,
kínálás és arra reagálás.

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok:

visszakérdezés,
nem értés, betűzés kérése, betűzés.

Fogalomkörök:

cselekvés, történés, létezés kifejezése,
birtoklás kifejezése,
térbeli viszonyok,
időbeli viszonyok,
mennyiségi viszonyok,
minőségi viszonyok,
modalitás,

esetviszonyok,
logikai viszonyok,
szövegösszetartó eszközök.

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

ismert nyelvi eszközökkel kifejezett kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket megért;

ismert nyelvi eszközökkel, egyszerűen megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr.

Beszédkésztség

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre néhány szóban, vagy egyszerű mondatban válaszol;

tanult minta alapján egyszerű mondatokat mond, kérdéseket tesz fel;

megértési probléma esetén segítséget kér.

Olvasott szöveg értése

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat megért;

ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokból álló rövid szövegben fontos információt megtalál;

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérti.

Íráskésztség

ismert nyelvi elemekből álló rövid mondatokat helyesen lemásol.

XIII. 1. 1. (f) 6. évfolyam

Követelmények

Célok, feladatok:

motiváció fenntartása, sikerélményhez juttatás értelmes munkával;

receptív készségek (hallott és olvasott szöveg megértése) fejlesztése;

olvasásigény kialakítása és fejlesztése;

a tanuló képes legyen szabályszerűségeket észrevenni, a nyelvben a legfontosabb struktúrák automatizálása;

az esetleges nyelvi hibákat maguk vegyék észre, és javítsák, egyszerű nyelvtanulási stratégiák kialakítása;

a tanórán kívüli idegen nyelvi hatások (film, zene, tévéműsorok, újságok) képes legyen hasznosítani;

digitális kompetenciák fejlesztése;

kreativitás fejlesztése;

önbecsülés és önismeret fejlesztése;
autonóm tanulás fejlesztése;
tanulók közötti együttműködés fejlesztése;
interkulturális kompetenciák fejlesztése.

Kommunikációs szándékok:

Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok:

megszólítás,
köszönés, elköszönés,
köszönet és arra reagálás,
bemutatkozás,
érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás,
bocsánatkérés és arra reagálás,
gratuláció, jókívánságok és arra reagálás.

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok:

egyértés, egyet nem értés,
tetszés, nem tetszés.

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok:

dolgok, személyek megnevezése, leírása,
információkérés, információadás,
igenlő vagy nemleges válasz,
tudás, nem tudás.

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok:

kérés,
javaslat és arra reagálás,
meghívás és arra reagálás,
kínálás és arra reagálás.

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok:

visszakérdezés,
nem értés, betűzés kérése, betűzés.

Fogalomkörök:

cselekvés, történés, létezés kifejezése,
birtoklás kifejezése,
térbeli viszonyok,
időbeli viszonyok,
mennyiségi viszonyok,

minőségi viszonyok,
modalitás,
esetviszonyok,
logikai viszonyok,
szövegösszetartó eszközök.

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol;
jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket megért;
jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr;
jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megérti.

Beszédkésztség

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatokban válaszol;
tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz, kérdéseket tesz fel;
megértési probléma esetén segítséget kér;
tanult minta alapján egyszerű párbeszédben részt vesz.

Olvasott szöveg értése

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat megért;
jórészt ismert nyelvi eszközökkel egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál;
jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló rövid szöveg lényegét megérti.

Íráskésztség

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat helyesen lemásol.

XIII. 1. 1. (g) 7. évfolyam

Követelmények

Célok, feladatok:

motiváció fenntartása, sikerélményhez juttatás értelmes munkával;
receptív készségek (hallott és olvasott szöveg megértése) fejlesztése;
olvasásigény kialakítása és fejlesztése;

a tanuló képes legyen szabályszerűségeket észrevenni, a nyelvben a legfontosabb struktúrák automatizálása;

az esetleges nyelvi hibákat maguk vegyék észre, és javítsák, egyszerű nyelvtanulási stratégiák kialakítása;

a tanórán kívüli idegen nyelvi hatások (film, zene, tévéműsorok, újságok) képes legyen hasznosítani;

digitális kompetenciák fejlesztése;

kreativitás fejlesztése;

önbecsülés és önismeret fejlesztése;

autonóm tanulás fejlesztése;

tanulók közötti együttműködés fejlesztése;

interkulturális kompetenciák fejlesztése.

Kommunikációs szándékok:

Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok:

megszólítás,

köszönés, elköszönés,

bemutató, bemutatkozás,

érdeklődés, kíváncsiság és arra reagálás,

engedélykérés és arra reagálás,

köszönet és arra reagálás,

bocsánatkérés és arra reagálás,

gratuláció, jókívánságok és arra reagálás,

személyes levélben megszólítás, és elbúcsúzás.

Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok:

sajnálkozás,

öröm, bosszúság,

elégedettség, elégedetlenség,

csodálkozás,

remény.

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok:

véleménykérés és arra reagálás,

valaki igazának az elismerése és el nem ismerése,

egyértelműség, egyet nem értés,

tetszés, nem tetszés,

akarat, kívánság, képesség, szükségesség, lehetőség,

ígéret,

szándék,

dicséret.

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok:

dolgok, személyek megnevezése, leírása,
események leírása,
információkérés, információadás,
igenlő vagy nemleges válasz,
tudás, nem tudás,
bizonyosság, bizonytalanság.

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok:

kérés,
tiltás, felszólítás,
javaslat és arra reagálás,
meghívás és arra reagálás,
kínálás és arra reagálás.

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok:

visszakérdezés, ismétléskérés,
nem értés,
betűzés kérése, betűzés,
felkérés lassabb, hangosabb beszédre.

Fogalomkörök:

cselekvés, létezés, történés kifejezése.
birtoklás kifejezése,
térbeli viszonyok,
időbeli viszonyok,
mennyiségi viszonyok,
minőségi viszonyok,
modalitás,
esetviszonyok,
logikai viszonyok,
szövegösszetartó eszközök.

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

megérti az utasításokat, azokra cselekvéssel válaszol;
jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket,
közléseket, eseményeket megért;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűri;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megért;

ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből kikövetkezteti.

Beszédkésztség

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre mondatokban válaszol;

egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz, kérdéseket tesz fel, eseményeket mesél el;

megértési probléma esetén segítséget kér; beszélgetést kezdeményez, befejez.

Olvasott szöveg értése

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget megért;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál; jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérti; egyszerű, képekkel illusztrált szöveget megért;

ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti.

Íráskésztség

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid szöveget diktálás után leír;

egyszerű, strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözlés) létrehoz;

ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő szöveget ír.

XIII. 1. 1. (h) 8. évfolyam

Követelmények

Célok, feladatok:

motiváció fenntartása, sikerélményhez juttatás értelmes munkával

receptív készségek (hallott és olvasott szöveg megértése) fejlesztése

olvasásigény kialakítása és fejlesztése

a tanuló képes legyen szabályszerűségeket észrevenni a nyelvben a legfontosabb struktúrák automatizálása

az esetleges nyelvi hibákat maguk vegyék észre, és javítsák egyszerű nyelvtanulási stratégiák kialakítása

a tanórán kívüli idegen nyelvi hatások (film, zene, tévéműsorok, újságok) képes legyen hasznosítani

digitális kompetenciák fejlesztése

kreativitás fejlesztése

önbecsülés és önismeret fejlesztése

autonóm tanulás fejlesztése

tanulók közötti együttműködés fejlesztése
interkulturális kompetenciák fejlesztése

Kommunikációs szándékok:

Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok:

megszólítás,
köszönés, elköszönés,
bemutatás, bemutatkozás,
érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás,
engedélykérés és arra reagálás,
köszönet és arra reagálás,
bocsánatkérés és arra reagálás,
gratuláció, jókívánságok és arra reagálás,
személyes levélben megszólítás, és elbúcsúzás.

Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok:

sajnálkozás,
öröm, bosszúság,
elégedettség, elégedetlenség,
csodálkozás,
remény.

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok:

véleménykérés és arra reagálás,
valaki igazának az elismerése és el nem ismerése,
egyetértés, egyet nem értés,
tetszés, nem tetszés,
akarat, kívánság, képesség, szükségesség, lehetőség,
ígéret,
szándék,
dicséret.

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok:

dolgok, személyek megnevezése, leírása,
események leírása,
információkérés, információadás,
igenlő vagy nemleges válasz,
tudás, nem tudás,
bizonyosság, bizonytalanság.

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok:

kérés,
tiltás, felszólítás,
javaslat és arra reagálás,
meghívás és arra reagálás,
kínálás és arra reagálás.

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok:

visszakérdezés, ismétléskérés,
nem értés,
betűzés kérése, betűzés,
felkérés lassabb, hangosabb beszédre.

Fogalomkörök:

cselekvés, létezés, történés kifejezése.
birtoklás kifejezése,
térbeli viszonyok,
időbeli viszonyok,
mennyiségi viszonyok,
minőségi viszonyok,
modalitás,
esetviszonyok,
logikai viszonyok,
szövegösszetartó eszközök.

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 100 szavas szövegből fontos információt kiszűr;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel, megfogalmazott kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;

ismeretlen nyelvi elem jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 100 szavas szövegből kikövetkezteti;

jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb. 100 szavas szövegben képes a lényeges információt a lényegteltől elkülöníteni.

Beszédkésztség

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatokban válaszol;

egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz, kérdéseket feltesz, eseményeket elmesél;

megértési probléma esetén segítséget kér; egyszerű párbeszédben részt vesz.

Olvasott szöveg értése

ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben fontos információt megtalál;

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti; egyszerű történetet megért;

jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb. 100 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkezteti;

jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníti.

Íráskészség

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget diktálás után leír;

egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmaz;

egyszerű, strukturált szöveget (üzenet, üdvözlés, baráti levelet) létrehoz;

ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő kb. 50 szavas szöveget ír

XIII. 1. 2. Biológia

XIII. 1. 2. (a) 7. évfolyam

Ismerjék az életközösségek, táplálékláncot alkotó fajainak nevét, külső felépítését, életmódját. Tudjanak egy-egy táplálékláncot összeállítani a különböző életközösségek megismert élőlényeiből. Legyenek képesek kiemelni és összehasonlítani a különböző tájakon élő növények és állatok lényeges ismertetőjegyeit. Mondjanak egy-két példát a különböző életközösségek élőlényeinek testfelépítése és környezete közötti összefüggésre. Legyenek tisztában azzal, hogy a természetes életközösségek védelme az egész földi élet számára létfontosságú. Észleljék, ha környezetük állapota romlik, és legyen igényük annak megakadályozására. Ismerjenek példákat a különféle életközösségek károsításának módjára és annak megakadályozására. Ismerjék, hogyan kell az élőlényeket hasonló tulajdonságaik alapján rendszerezni, csoportosítani. Legyenek képesek a megfigyeléseik, vizsgálódásaik során nyert tapasztalatok értelmezésére.

XIII. 1. 2. (b) 8. évfolyam

Tudják felsorolni az egyes életműködések szervrendszereinek fő részeit és ismerjék ezek működésének lényegét. Legyenek jártasak abban, hogy testükkel, életműködésükkel kapcsolatos ismereteket tudjanak szerezni a népszerűsítő művekből, és tudásuknak megfelelő szinten legyenek képesek az információk kritikus értékelésére. Tudják az emberi életszakaszok főbb testi, lelki és viselkedésbeli jellemzőit felsorolni. Tudatosuljon bennük, hogy az ivarszervek nem azonos ütemben fejlődnek a többi szervrendszerrel, a korai szexuális élet ártalmas lehet. Értsék meg, hogy az egyes emberek egyedfejlődése különböző ütemű, ezért az azonos életkorúak között is lehetnek olyan jelentős fejlettségbeli különbségek, amelyek mégsem kórosak. Legyenek toleránsak a más ütemben fejlődő és fogyatékos emberekkel. Legyen igényük a tisztaságra és az egészséges életmódra. Értsék a betegségek megelőzésének fontosságát. A diákok az egészség-fejlesztés terén szerzett ismereteik, készségeik és jártasságaik birtokában felismerik a kiegyensúlyozott életmód és életvitel jelentőségét saját egészségük szempontjából. Ismerjék az egészségfejlesztéssel összefüggő alapfogalmakat, különös tekintettel az egyéni felelősség jelentőségére.

A tanulók legyenek tisztában azzal, hogy az egészség nem a betegség hiánya, hanem a testi, lelki, szellemi és szociális jól-lét állapota, valamint a mindennapi életvezetés, az életmódbéli szokások fogják döntő mértékben meghatározni későbbi egészségi állapotukat, életkilátásaikat. Tudjanak különbséget tenni a „kockázatos” és „veszélyes” dolgok, tevékenységek között. Ismerjék fel az egészséget veszélyeztető magatartásformákat, valamint azokat az élethelyzeteket, amelyek választások elé állíthatják őket. Legyenek tisztában a dohányzás, az alkohol- és a kábítószer-fogyasztás egészségi, jogi és társadalmi következményeivel. Tudjanak különbséget tenni a kábítószer is tartalmazó gyógyszerek használata és visszaélészerű fogyasztása között. Ismerjék a szexualitás társadalmi vonatkozásait, a nemi és családi szerepek jellegzetességeit, legyenek tisztában a szexuális élet alapvető higiénéjével. Rendelkezzenek olyan kommunikációs készségekkel, amelyek segítik őket az egészségüket támogató döntések meghozatalában, valamint társas kapcsolataik „karbantartásában”, konfliktusaik kezelésében. Ismerjék fel a kiegyensúlyozott táplálkozás alapvető jelentőségét az egészségi állapot fenntartásában.

Legyenek tudatában az aktív életmód által kínált előnyöknek, elsősorban a mindennapi mozgás kedvező élettani hatásának, valamint saját fizikai képességeik megőrzésében játszott fontosságának. Ugyan- csak lássák be az aktív életvitel szerepét a személyközi kapcsolatokban és az önbecsülésben. Éljk át a szűkebb és tágabb környezetért vállalt felelősség érzését, ismerjk fel egyéni lehetőségeiket a természet-védelem területén.

XIII. 1. 3. Életvitel

XIII. 1. 3. (a) A fejlesztés várt eredményei az 5-6. évfolyam végén

Tapasztalatok megfogalmazása a környezet elemeiről, állapotáról, a környezet-átalakító tevékenységgel járó felelősség belátása.

Tapasztalatok az ételkészítéssel, élelmiszerekkel összefüggő munkatevékenységekről.

Ételkészítés és tárgyalás során a technológiák helyes alkalmazása, eszközök szakszerű, biztonságos használata.

Elemi műszaki rajzi ismeretek alkalmazása a tervezés és a kivitelezés során.

Az elkészült produktumok (ételek, tárgyak, modellek) reális értékelése, a hibák felismerése, a javítás, fejlesztés lehetőségeinek meghatározása.

Az ember közvetlen tárgyi környezetének megőrzésére, alakítására vonatkozó szükségletek felismerése, a tevékenységek és beavatkozások következményeinek előzetes, helyes felismerése, az azzal járó felelősség belátása.

A tárgyi környezetben végzett tevékenységek biztonságossá, környezettudatossá, takarékosná és célszerűvé válása.

A gyalogos és kerékpáros közlekedés KRESZ szerinti szabályainak, valamint a tömegközlekedés szabályainak biztonságos alkalmazása.

A kerékpár karbantartásához szükséges ismeretek elsajátítása. A vasúti közlekedésben való biztonságos és udvarias részvétel.

Tájékozódás közúti és vasúti menetrendekben, útvonaltérképeken. Útvonalterv olvasása, készítése.

XIII. 1. 3. (b) 5. évfolyam

Ismerkedés a környezet tudatos átalakításának elveivel és szükségességével. Egyszerű, mindennapos technikai rendszerek azonosítása. A kommunikáció alapfogalmainak alkalmazása, tömegkommunikációs eszközök kezelése. Egyszerű műveleti algoritmusok értelmezése és végrehajtása (egyszerű tervek és váz- latrajzok készítése). Becslés centiméter pontossággal, mérés milliméter pontossággal. Egyszerű műszaki rajzok olvasása és készítése.

A gyalogos, a kerékpáros és a tömegközlekedés szabályainak és helyes magatartásformáinak alkalmazása.

A következetes és rendszeres tisztálkodás ismerete. Az egészséges táplálkozás jelentőségének felismerése. A családi munkamegosztás ismerete, a házi és ház körüli munkák gyakorlása. A szükséges eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata. Környezetkímélő magatartás és takarékoság fontosságának felismerése.

XIII. 1. 3. (c) 6. évfolyam

A természet törvényeinek ismerete, gazdálkodás a természeti erőforrásokkal. Az információátvitel és továbbítás eszközeinek használata. A munkavégzéshez szükséges anyagok, az átalakításhoz szükséges szerszámok és gépek kiválasztása, balesetmentes és szakszerű használata. Mérés milliméter pontossággal. Egyszerű műszaki rajzok készítése. Tárgyak felismerése vetületek alapján. A makett és a modell szerepe. Logikai áramkörök értelmezése. A biztonságos közlekedés alkalmazása. A kerékpáros közlekedés szabályai. Az egészséges életmód ismeretei. Egyszerű háztartási munkák gyakorlati végzése. Családi gazdálkodás összefüggései.

XIII. 1. 3. (d) 7. évfolyam

A technika társadalma és természetre gyakorolt hatásainak vizsgálata. Véleményalkotás a fenntartható fejlődésről. A lehetséges környezetkímélő nyersanyag és energiaforrások bemutatása és elemzése a felhasználhatóság szempontjából. Információs rendszerek és csatornák, illetve egyszerű érzékelők megismerése konkrét példákban. Egy konkrét egyszerű gyártási folyamat bemutatása. Az erőműtípusok egyszerű összehasonlítása. Az alternatív energiaforrások és a környezetkímélő technológiák áttekintése. Gépek működésének bemutatása, modellezése. A gépek általános jellemzőinek ismerete. Erőgépek működése. Jelentős magyar és külföldi találmányok és feltalálók azonosítása. A közúti, a légi, a vízi, a vasúti közlekedés rendszereinek elemzése. Kulturált közlekedési magatartása alkalmazása. A korszerű táplálkozás módszereinek használata. Korszerű ételsor önálló összeállítása. Egyszerű háztartási gépek használata. Az infra- struktúra elemeinek ismerete. A fogyasztói érdekvédelem lehetőségeinek felismerése. A takarékoság alkalmazása. A növények gondozása, ápolása. Pályaválasztási alapfogalmak gyűjtése.

XIII. 1. 4. Ének-zene

XIII. 1. 4. (a) 1. évfolyam

Éneklés

Hibátlanul el tudja mondani és ritmizálni a népi mondókákat, énekelni a tanult gyermek és népi gyermekjátékdalokat. A dalok éneklését egyenletes mozgásokkal tudja kíséni. Vállalkozik a dal önálló előadására, megfelelő tempóválasztással és tempótartással.

Zenehallgatás

Felismeri a vokális és hangszeres zenét, a meghallgatott zeneműveket, a tanult hangszíneket (gyermek, női és férfi énekhangszínek) és hangszereket (zongora, fuvolahegedű, dob). Felismeri a különböző hangulatokat.

Improvizáció

Képes ritmus és dallami variációk önálló visszaadására, alkotására, változatos előadására.

Zenei ismeretek

Meg tudja különböztetni a mérőt a ritmustól. A tanult ritmikai és dallami elemek (egyenletes lüktetés, motívumhangsúly, negyed és páros nyolcad jele, ütemvonal, záróvonal, ismétlőjel) pontos alkalmazása. Ismeri a tanult dallamhangok nevét és kézjelét (szó-mi). Képes hangoztatni a tanult dallamelemeket.

Rendezett füzetvezetés, pontos kottázás.

XIII. 1. 4. (b) 2. évfolyam

Éneklés

El tudja énekelni pontos ritmusban a tanult műdalokat és népi gyermekjátékdalokat, valamint a rokon népek megismert dalait. Felismeri a tavaszi népszokásokat és el tudja énekelni a hozzájuk fűződő szokás-dalokat.

Zenehallgatás

Felismeri, és érdeklődéssel hallgatja a bemutatott zeneműveket. Felismeri az újonnan megismert hang-szert (fagott), zenei együtteseket (gyermekkar, vonós zenekar).

Improvizáció

Vállalkozzon ritmusrögtönzésre, önálló ritmuskíséretre, zenei kérdés-felelet improvizálására, gyermekjátékok ötletes előadására.

Zenei ismeretek

A tanult hangok (félértékű hang és szünete) hosszúságának felismerése hangzás után és képes önálló lejegyzésükre. Ismeri az újonnan tanult dallamhangok (dó, ré, alsó lá) nevét és kézjelét. Képes hangoztatni a tanult dallamelemeket. Dalrészletek olvasása és kottába írása önállóan.

XIII. 1. 4. (c) 3. évfolyam

Éneklés

A tanult dalok zeneileg hibátlan, élményszerű éneklése hibátlan szövegkezeléssel. Részt tud venni kánonok és kétszólamú dalok pontos éneklésében. Felismeri és meg tudja különböztetni a tavaszi és lakodalmi szokásokat és dalait. Aktívan vesz részt a dramatikus játékok előadásában.

Zenehallgatás

A kórustípusokat (gyerekkórus, nőikar, férfikar, vegyeskar) hallás utáni megnevezi. Hangszerek felismerése hallás után (kürt, üstdob). A hallgatott zeneművek és népzenei, autentikus felvételek felismerése.

Improvizáció

Önállóan és alkotó módon vesz részt a népi gyermek és dramatikus játékokban, zenei improvizációkban.

Zenei ismeretek

Tudjon ismert dalokat szolmizálni, legyen biztos a tanult ritmusértékek és ritmusképletek felismerésében, megszólaltatásában (önálló nyolcad és szünetjele, szinkópa, az egészérték és szünetjele, alsó szó felső dó, értékviszonyok, 4-es ütem), a magyar népdalok sorszerkezetének felírásában. Tudjon önállóan dalrészleteket olvasni és kottába írni.

XIII. 1. 4. (d) 4. évfolyam

Éneklés

Tisztán, helyes légzéssel, értelmezéssel, helyes artikulációval tudjon énekelni a dalok hangulatának megfelelő előadásmódban. Aktívan vesz részt egyszerű kétszólamú művek hibátlan éneklésében.

Zenehallgatás

Valamennyi meghallgatott zeneművet, népdalfeldolgozásokat felismeri. Meg tudja nevezni a többször meghallgatott művek szerzőjét. Jellemezni tudja a megismert karakterdarabokat. A vegyeskar szólamait fel tudja ismerni, meg tudja nevezni. Hangszerismeretei bővítése a cselló és a klarinét felismerésével. Ismerje fel a fokozatos halkítást, erősítést crescendo-decrescendo a zenei példákban. Alapvető zenei kifejezések, amelyek a hangerő változását jelzik. A crescendo folyamatos hangerőnövekedést, míg a decrescendo fokozatos halkítást jelent a zenei előadás során

Improvizáció

Önállóan vegyen részt ritmus és dallamvariációk alkotásában (max. 8 ütem). Vállalkozzon népi gyermekjátékok és dramatikus játékok élményszerű színpadi előadására.

Zenei ismeretek

Tudjon ismert dalokat szolmizálni, biztos legyen a tanult ritmusértékek és ritmusképletek felismerésében és megszólaltatásában (pontosított fél és szünetjele, nyújtott és éles ritmus, 3-as ütem, fá, ti hangok, váltakozó ütem, hétfokúság). Tudjon önállóan dalrészletet olvasni és kottába írni.

XIII. 1. 4. (e) 5. évfolyam

Éneklés

Magyar népzene: válogatás régi rétegű és új stílusú népdalokból (5 magyar népdal éneklése). Gregorián zenei szemelvények. Magyar történelmi énekek: az 1848–49-es szabadságharc dalai. Nemzeti énekeink: Erkel Ferenc–Kölcsey Ferenc: Himnusz, Egressy Béni–Vörösmarty Mihály: Szózat éneklése fejből. Más népek dalai, a műzene tonális és funkciós zenei nyelvének megismerését segítve. Zongorakíséretes dalok: különböző zenei korokból. Többszólamúság: kánonok, könnyű reneszánsz. A dalanyag tiszta, kifejező, éneklése, kiscsoportos és egyéni előadásmódban, törekvés a stílusos éneklésre.

Kreatív zenei tevékenység

Ritmus, metrum: Kreatív gyakorlatok változatos ritmusképletekkel, verssorok ritmizálása, osztinató. 3/4 helyes hangsúlyozása, páros-páratlan metrumok váltakozásának megéreztetése mozgásos gyakorlatokkal. Egyszerű, stilizált tánclépésekből lépéssor kombinálása régi korok zenéjéhez.

Dallami improvizáció: Adott ritmus motívumra dallamvariációk pentachordokkal, dúdolással, szolmizálva.

Zenei forma alkotás: Kérdés-felelet játékok funkciós környezetben, négy és nyolcütemes egységekben. zenei forma alkotása visszatérő elemekkel (rondó). Változatos ritmusképletek használata. Dallami és harmóniai rögtönzés, a tanult zenei formák alkalmazásával.

Zeneelméleti alapismeretek

Zeneelméleti ismeretek bővítése az előkészítés - tudatosítás - gyakorlás/alkalmazás hármasságában.

Ritmikai elemek, metrum: triola, kis éles és kis nyújtott ritmus, tizenhatodok.

Dallami és harmóniaelemek: r' és m' hangok, dúr és moll hangsorok.

Hangközök: kis és nagy szekund, kis és nagy terc.

Zenei előadásra vonatkozó jelzések: tempójelzések és dinamikai jelek. Ütemfajták, ritmikai elemek megkülönböztetése és egyszerűbb ritmusgyakorlatok során reprodukálása.

Befogadói kompetenciák fejlesztése

Korábbi tevékenységek folytatása, elmélyítése. Hangszínhallás és többszólamú hallás készség fejlesztése: énekes hangfajok ismerete (szoprán, mezzo, alt, tenor, bariton, basszus).

Formaérv fejlesztése: visszatéréses kétagú forma, rondó forma.

A zeneirodalmi példák befogadását segítő kiegészítő ismeretek: a zenei befogadást segítő legszükségesebb elméleti ismeretek, lexikális adatok (népzenehez kapcsolódva, pl. népszokások, néphagyomány, a szöveg jelentése; a komolyzene befogadásához kapcsolódva, pl. zenetörténeti ismeretek, zeneszerzői életrajz megfelelő részei, a megismert zeneművek műfaja és formája).

A hangszerek megkülönböztetése és azonosítása a következő szempontok szerint: dallamhangszer, ritmushangszer, műzenei és népi hangszer (duda, tekerő, cimbalom, citera).

Szemléltetéssel a különböző zenei formák felismerése. Tájékozottság a szemelvények történeti korával, a zeneszerző életével, a művek műfajával és formájával kapcsolatban.

Zenehallgatás

Az énekes anyaghoz kapcsolódó eredeti népzenei felvételek meghallgatása, ezek művészi szintű adaptációi mai autentikus előadóktól. Más népek zenéje, világzenei feldolgozások nemzetiségeink zenei hagyományainak megismerése. Reneszánsz kórusdalok, barokk szemelvények.

Zeneirodalmi szemelvények a zeneirodalom széles spektrumából válogatva: vokális művek, hangszeres művek – rondó forma, hangszeres művek – versenymű, daljáték/operarészletek.

A zeneirodalom gazdagságának, műfaji sokszínűségének megismerése. A művek megismerésén, elemzésén keresztül a kultúrabefogadás szándékának erősítése (pl. hangverseny-látogatás motivációs szerepének felhasználásával).

XIII. 1. 4. (f) 6. évfolyam

Éneklés

Magyar népzene: válogatás régi rétegű és új stílusú népdalokból (10 magyar népdal éneklése). Magyar történeti énekek: históriás énekek, kuruc kori dalok, az 1848–49-es szabadságharc dalai. Más népek dalai, a műzene tonális és funkcionális zenei nyelvének megismerését segítve. Zongorakíséretes dalok: bécsi klasszikus és más

zenei stílusból. Többszólamúság: kánonok. A dalanyag tiszta, kifejező, éneklése, kiscsoportos és egyéni előadásmódban, törekvés a stílusos éneklésre.

Kreatív zenei tevékenység

Ritmus, metrum: Kreatív gyakorlatok változatos ritmusképletekkel, verssorok ritmizálása, osztinató. 6/8, 3/4 helyes hangsúlyozása, páros-páratlan metrumok váltakozásának megéreztetése mozgásos gyakorlatokkal. Egyszerű, stilizált tánclépésekből lépéssor kombinálása régi korok zenéjéhez.

Dallami improvizáció: Adott ritmus motívumra dallamvariációk pentachordokkal, dúdolással, szolmizálva. Tercpárhuzamok szerkesztése

Zenei forma alkotás: Zenei forma alkotása visszatérő elemekkel (rondó, variáció). Változatos ritmus- képletek használata. Dallami és harmóniai rögtönzés, a tanult zenei formák alkalmazásával.

Zeneelméleti alapismeretek

Zeneelméleti ismeretek bővítése az előkészítés – tudatosítás – gyakorlás/alkalmazás hármasság- ben.

Ritmikai elemek, metrum: új ütemfajták: 6/8, 3/8, felütés, csonka ütem, triola.

Dallami és harmóniaelemek: fi, szi, dúr és moll hangsorok. Hangközök: kis és nagy szekund, kis és nagy terc.

Zenei előadásra vonatkozó jelzések: tempójelzések és dinamikai jelek. Ütemfajták, felütés, ritmikai elemek megkülönböztetése és egyszerűbb ritmusgyakorlatok során reprodukálása.

Befogadói kompetenciák fejlesztése

Korábbi tevékenységek folytatása, elmélyítése.

Hangszínhallás és többszólamú hallás készség fejlesztése: énekes hangfajok ismerete (szoprán, mezzo, alt, tenor, bariton, basszus).

Formaérvék fejlesztése: visszatéréses kéttagú forma, triós forma, rondó forma, variációs forma.

A zeneirodalmi példák befogadását segítő kiegészítő ismeretek: a zenei befogadást segítő legszükségesebb elméleti ismeretek, lexikális adatok (népzenehez kapcsolódva, pl. népszokások, néphagyomány, a szöveg jelentése; a komolyzene befogadásához kapcsolódva, pl. zenetörténeti ismeretek, zeneszerzői életrajz megfelelő részei, a megismert zeneművek műfaja és formája).

A hangszerek megkülönböztetése és azonosítása a következő szempontok szerint: dallamhangszer, ritmushangszer, műzenei és népi hangszer.

Szemléltetéssel a különböző zenei formák felismerése. Tájékozottság a szemelvények történeti korával, a zeneszerző életével, a művek műfajával és formájával kapcsolatban.

Zenehallgatás

Az énekes anyaghoz kapcsolódó eredeti népzenei felvételek meghallgatása, ezek művészi szintű adaptációi mai autentikus előadóktól. Más népek zenéje. Zeneirodalmi szemelvények a stílusérzék fejlesztéséhez – a bécsi klasszika zeneirodalmából.

Zeneirodalmi szemelvények a zeneirodalom széles spektrumából válogatva: vokális művek, hangszeres művek – szerenád, divertimento, szimfónia tétel (triós forma, rondó forma), hangszeres művek (variáció, versenymű), daljáték/operarészletek.

A zeneirodalom gazdagságának, műfaji sokszínűségének megismerése. A művek megismerésén, elemzésén keresztül a kultúrabefogadás szándékának erősítése (pl. hangverseny-látogatás motivációs szerepének felhasználásával).

XIII. 1. 4. (g) 7. évfolyam

Éneklés

Magyar népzene az életkornak megfelelő csoportokból válogatva. Más népek dalai. Zongorakíséretes dalok. Többszólamúság. A zenehallgatási anyaghoz kapcsolódó énekes anyag: dal- és témarészletek a romantika korából. A fenti zenei példák éneklése közben az életkori sajátosságoknak megfelelő tiszta intonáció és helyes hangképzés, továbbá stílusos, kifejező éneklésre törekvés.

Kreatív zenei tevékenység

Különböző metrikájú, egyszerű ritmusgyakorlatok alkotása és reprodukálása.

Ritmus, metrum: különböző táncok metrikai és ritmikai jellemzőinek megfigyelése, reprodukciója ritmusimprovizáció, szinkópálás.

Dallam: hétfokú hangsorok.

Komponálás és rögtönzés összekapcsolása: egyszerű dallam alkotása megadott paraméterekkel (hangkészlet, metrum, ritmikai elemek, szekvencia), rögtönzött folytatás (pl. kérdés és felelet rögtönzés).

Zeneelméleti alapismeretek

Zeneelméleti ismeretek bővítése az előkészítés – tudatosítás – gyakorlás/alkalmazás hármasságában: a változó ütemmutató felismerése, fejlődés a felismerő kottaolvasás terjedelmében és sebességében.

Ritmikai elemek, metrum: új ütemfajták.

Dallami és harmóniaelemek: harmóniai változások megfigyelése.

Hangközök: kis és nagy szext, kis és nagy szeptim (megismerés szintjén).

Befogadói kompetenciák fejlesztése

A zenehallgatási anyaghoz kapcsolódó zenei tapasztalatok: Klasszikus szonáta forma megfigyelése. Nemzeti jelleg a romantika zenéjében, a kelet-európai népek népzeneje. A népdalfeldolgozás módjai

Bartók és Kodály művészetében. Műzene és népzene megkülönböztetése hangszerek megfigyelésével.

A zeneirodalmi példák befogadását segítő kiegészítő ismeretek: Alapvető ismeretek, a mű keletkezésének körülményeiről, zeneművek történeti koráról, a zeneszerzők életéről, a művek műfajáról és formájáról.

Ismerkedés a partitúrával (a zenehallgatást segítő egyszerűsített kottakép).

Más műveltségi területekhez tartozó kapcsolódások felfedeztetése, bemutatása, az önálló ismeret- szerző tevékenységre való ösztönzés, önálló gyűjtések, kutatások (zenei példa és ismeretanyag).

Összefüggések bemutatása a zenei stíluskorszakok és történelmi események között, önálló gyűjtő- munka segítségével.

Zenehallgatás

Az énekes anyaghoz kapcsolódó szemelvények meghallgatása, zeneirodalmi szemelvények a zeneirodalom széles spektrumából válogatva: a romantika zenéje: romantikus dal, operarészlet, zongoradarabok, programzene, szimfonikus költemény.

A zeneirodalom gazdagságának, műfaji sokszínűségének megismerése. A meghallgatott szemelvények felismerése. A művek megismerésén, elemzésén keresztül a kultúrabefogadás szándékának erősítése (hangverseny-látogatás motivációs szerepének felhasználásával).

XIII. 1. 4. (h) 8. évfolyam

Éneklés

Magyar népzene az életkornak megfelelő csoportokból válogatva. Zongorakíséretes dalok, népdalok századi vagy mai feldolgozásai. Többszólamúság. Példák a populáris zenéből. A zenehallgatási anyag- hoz kapcsolódó énekes anyag: dal- és témarészletek. A fenti zenei példák éneklése közben az életkori sajátosságoknak megfelelő tiszta intonáció és helyes hangképzés (szükség esetén egyénre szabott kezdő-hangról), továbbá stílusos, kifejező éneklésre törekvés.

Kreatív zenei tevékenység

Különböző metrikájú, egyszerű ritmusgyakorlatok alkotása és reprodukálása.

Ritmus, metrum: különböző táncok metrikai és ritmikai jellemzőinek megfigyelése, reprodukciója ritmusimprovizáció, szinkópálás.

Dallam: hétfokú hangsorok blues skála megismertetése.

Komponálás és rögtönzés összekapcsolása: egyszerű dallam alkotása megadott paraméterekkel (hangkészlet, metrum, ritmikai elemek, szekvencia), rögtönzött folytatás (pl. kérdés és felelet rögtönzés).

Zeneelméleti alapismeretek

Zeneelméleti ismeretek bővítése az előkészítés – tudatosítás – gyakorlás/alkalmazás hármasságában: a változó ütemmutató felismerése, fejlődés a felismerő kottaolvasás terjedelmében és sebességében.

Ritmikai elemek, metrum.

Dallami és harmóniaelemek: harmóniai változások megfigyelése.

Befogadói kompetenciák fejlesztése

A zenehallgatási anyaghoz kapcsolódó zenei tapasztalatok: Szerkesztési és formai ismeretek: homo- fon és polifon szerkesztésmód, egytémájúság és egy-egy zenei ötlet kibontása a barokk zenében, klasszikus szonáta forma megfigyelése.

Nemzeti jelleg a romantika zenéjében, a kelet-európai népek népzeneje. A népdalfeldolgozás módjai Bartók és Kodály művészetében. Műzene és népzene megkülönböztetése hangszerek megfigyelésével. Impresszionizmus a festészetben és a zenében.

A populáris dalok zenei jellemzőinek megfigyelése a következő szempontok alapján: forma, szöveg, szövegábrázolás, dallami jellemzők, alapritmus és más érdekes ritmikai elemek, hangszerelés, improvizáció, dallami díszítés, különleges előadói megoldások.

A zeneirodalmi példák befogadását segítő kiegészítő ismeretek: Alapvető ismeretek, a mű keletkezésének körülményeiről, zeneművek történeti koráról, a zeneszerzők életéről, a művek műfajáról és formájáról.

Ismerkedés a partitúrával (a zenehallgatást segítő egyszerűsített kottakép). Más műveltségi területekhez tartozó kapcsolódások felfedeztetése, bemutatása, az önálló ismeretszerző tevékenységre való ösztönzés, önálló gyűjtések, kutatások (zenei példa és ismeretanyag).

Összefüggések bemutatása a zenei stíluskorszakok és történelmi események között, önálló gyűjtő- munka segítségével.

Zenehallgatás

Az énekes anyaghoz kapcsolódó szemelvények meghallgatása, zeneirodalmi szemelvények a zeneirodalom széles spektrumából válogatva: a középkor és a reneszánsz zenéje: gregorián és trubadúr ének, madrigál, barokk zene: kantáta és oratórium szvit, concerto, concerto grosso részletek, bécsi klasszicizmus: vonósnégyes, versenymű, szimfónia, a romantika zenéje: romantikus dal, operarészlet, zongoradarabok, programzene, szimfonikus költemény, a 20. század zenéje: kórusművek, daljáték, opera, táncjáték, kamarazene, jazz és a rock születése, kortárs zenei művek megismerése.

A zeneirodalom gazdagságának, műfaji sokszínűségének megismerése. A meghallgatott szemelvények felismerése. Zenetörténeti korszakok, stílusjegyek, műfajok és formák rendszerezett ismerete. A művek megismerésén, elemzésén keresztül a kultúrabefogadás szándékának erősítése (hangverseny-látogatás motivációs szerepének felhasználásával).

XIII. 1. 5. Erkölcstan

XIII. 1. 5. (a) A fejlesztés várt eredményei az 5-6. évfolyam végén

A tanuló tisztában van az egészség megőrzésének jelentőségével, és tudja, hogy maga is felelős ezért.

Tudatában van annak, hogy az emberek sokfélék, elfogadja és értékeli a testi és lelki vonásokban megnyilvánuló sokszínűséget, valamint az etnikai és kulturális különbségeket.

Gondolkodik saját személyiségjegyein, törekszik a megalapozott véleményalkotásra, illetve vélekedéseinek és tetteinek utólagos értékelésére.

Gondolkodik rajta, hogy mit tekint értéknek; tudja, hogy ez befolyásolja a döntéseit, és hogy időnként választania kell még a számára fontos értékek között is.

Képes különféle szintű kapcsolatok kialakítására és ápolására; átlátja saját kapcsolati hálójának a szerkezetét; rendelkezik a konfliktusok kezelésének és az elkövetett hibák kijavításának néhány, a gyakorlatban jól használható technikájával.

Fontos számára a közösséghez való tartozás érzése; képes átlátni és elfogadni a közösségi normákat.

Nyitottan fogadja a sajátjától eltérő véleményeket, szokásokat és kulturális, illetve vallási hagyományokat.

Érzékeli, hogy a társadalom tagjai különféle körülmények között élnek, képes együttérzést mutatni az elesettek iránt, és lehetőségéhez mértén szerepet vállal a rászorulóknak segítségében. Megbecsüli a neki nyújtott segítséget.

Tisztában van azzal, hogy az emberi tevékenység hatással van a környezet állapotára, és törekszik rá, hogy életvitelével minél kevésbé károsítsa a természetet.

Ismeri a modern technika legfontosabb előnyeit és hátrányait, s felismeri magán a függőség kialakulásának esetleges előjeleit.

Tisztában van vele, hogy a reklámok a nézők befolyásolására törekcsenek, és kritikusan viszonyul a különféle médiaüzenetekhez.

Érti, hogy a világ megismerésének többféle útja van (különböző világképek és világnézetek), s ezek mindegyike a maga sajátos eszközeivel közelít ugyanahhoz a valósághoz.

XIII. 1. 5. (b) A fejlesztés várt eredményei a 7-8. évfolyam végén

A tanuló megérti, hogy az ember egyszerre biológiai és tudatos lény, akit veleszületett képességei alkalmassá tesznek a tanulásra, mások megértésére és önmaga vizsgálatára.

Érti, hogy az emberek viselkedését, döntéseit tudásuk, gondolataik, érzelmeik, vágyaik, nézeteik és értékrendjük egyaránt befolyásolják.

Képes reflektálni saját maga és mások gondolataira, motívumaira és tetteire.

Életkorának megfelelő szinten ismeri önmagát, hosszabb távú elképzeléseinek kialakításakor képes reálisan felmérni a lehetőségeit.

Képes erkölcsi szempontok szerint mérlegelni különféle cselekedeteket, és el tudja viselni az értékek közötti választással együtt járó belső feszültséget.

Képes ellenállni a csoportnyomásnak, és saját értékrendje szerinti autonóm döntéseket hozni.

Tisztában van vele, hogy baráti- és párkapcsolataiban felelősséggel tartozik a társaiért.

Kialakultak benne az európai identitás csírái.

Nyitott más kultúrák értékeinek megismerésére és befogadására.

Érti a szabályok szerepét az emberi együttélésben, s e belátás alapján igyekszik alkalmazkodni hozzájuk; igényli azonban, hogy maga is alakítója lehessen a közösségi szabályoknak.

Van elképzelése saját jövőjéről, és tisztában van vele, hogy céljai eléréséért erőfeszítéseket kell tennie.

Életkorának megfelelő szinten tisztában van vele, hogy minden döntés szabadsága egyúttal felelősséggel is jár.

Fontosnak érzi a közösséghez tartozást, miközben törekszik személyes autonómiájának megőrzésére.

Képes megfogalmazni, hogy mi okoz neki örömet, illetve rossz érzést.

Tisztában van a függőséget okozó szokások súlyos következményeivel.

Tudja, hogy ugyanazt a dolgot különböző emberek eltérő módon ítélik meg, ami konfliktusok forrása lehet.

XIII. 1. 6. Fizika

XIII. 1. 6. (a) 7. évfolyam

A testek mozgása

Az út, az idő és a sebesség mértékegységeinek (m/s; km/h) ismerete. A sebesség-adatok értelmezése.

A sebesség kiszámítása. (Egyszerű feladatok mértékegység-váltás nélkül.)

A mozgás változó jellegének felismerése konkrét példákon. Az átlag- és pillanatnyi sebesség megkülönböztetése konkrét példákon.

A dinamika alapjai

A tehetetlenség törvényének ismerete és a tehetetlenség megnyilvánulásának felismerése egyszerű gyakorlati példákon. Baleset-megelőzés.

Tömeg- térfogat, a sűrűség-adatok értelmezése.

Konkrét példák, amelyekben a testek kölcsönhatása sebesség- változásban nyilvánul meg. Az erő mértékegységének (N) és jellemzőinek ismerete és alkalmazása. A tanuló tudja leolvasni az erőmérő által mutatott értéket.

A megismert erő fajták hatásának felismerése gyakorlati példákon.

A súrlódási erő és a közegellenállási erő szerepe a közlekedésben. Baleset-megelőzés.

Az egy testre ható egy egyenesbe eső azonos és ellentétes irányú két erő együttes hatásának felismerése. Az erőegyensúly értelmezése. Az erő–ellenőrző hatásának felismerése konkrét példákon.

A mechanikai munka értelmezése és kiszámítása. A munka mértékegységeinek (J, kJ) ismerete és alkalmazása. Egyszerű feladatok a munka kiszámítására mértékegység-váltás nélkül.

Az egyszerű gépek gyakorlati alkalmazásainak felismerése. Egyensúly létesítése emelőkön az erő, ill. az erőkar változtatásával. Az egyensúly feltételének ismerete.

Annak ismerete, hogy az egyszerű gépekkel erőt takaríthatunk meg (munkát nem).

A nyomás

Nyomás adatok értelmezése. A nyomás kiszámítása. (Egyszerű feladatok, mértékegység-váltás nélkül.) Gyakorlati példák a nyomás növelésére, csökkentésére.

A hidrosztatikai nyomás értelmezése. Adott folyadék esetén a folyadékoszlop magasságának és a hidrosztatikai nyomás kapcsolatának ismerete. A közlekedőedények felismerése gyakorlati példákon. A lég-nyomás értelmezése.

A felhajtóerő hatásának és Arkhimédész törvényének ismerete

Az úszás, lebegés, elmerülés jelenségének értelmezése a test súlyának és a testre ható felhajtóerő összehasonlítása alapján - konkrét példákon.

Hőtan

A hőmérséklet hőmérőről való leolvasásának képessége. A hőtágulás jelenségének felismerése gyakorlati példákon.

Fajhő és égéshő adatok értelmezése.

A hőtani folyamatokra vonatkozó energia-megmaradás ismerete.

A szilárd, a folyékony és a légnemű halmazállapotok, valamint a halmazállapot-változások felismerése konkrét példákon.

Olvadáspont - forráspont, valamint olvadáshő - forráshő adatok értelmezése, összehasonlítása.

A hőerőgépek működése elvi alapjainak ismerete. A hőerőgépek mindennapi életünkben játszott szerepének, a környezetre gyakorolt hatásának ismerete.

Az energia-megmaradás törvényének és néhány energia átalakulási folyamatnak a felismerése konkrét példákon.

A teljesítmény és a hatásfok értelmezése gyakorlati példákon. A teljesítmény- és hatásfok adatok értelmezése

XIII. 1. 6. (b) 8. évfolyam

Elektromos alapjelenségek; az egyenáram

Egy test pozitív, ill. negatív elektromos töltésének, valamint elektromos szempontból semleges állapotának értelmezése.

Az elektromos áram fogalma, hatásainak felsorolása.

Az áramkör részeinek ismerete. Egyszerű áramkörök összeállítása tanári irányítással. Tudja csoportosítani az anyagokat elektromos tulajdonságaik szerint.

Az áramerősség mértékegységének (A) és a feszültség mértékegységének (V) ismerete és alkalmazása.

Feszültség- és áramerősség-mérés tanári irányítással.

A fontosabb áramköri jelek ismerete.

Baleset-megelőzési és érintésvédelmi szabályok ismerete és betartása.

Ohm törvényének ismerete és alkalmazása egyszerű gyakorlati példákon.

Egyszerű feladatok megoldása az ellenállás kiszámítására. (Mértékegység átváltás nélkül.) A fogyasztók soros és párhuzamos kapcsolásának felismerése, megkülönböztetése.

Az elektromos áram hatásai; az elektromos munka és teljesítmény

Az elektromos áram hőhatásán alapuló eszközök felismerése, néhány gyakorlati alkalmazás ismerete.

Ismerje a tanuló az olvadó biztosíték szerepét, tudja, milyen nem kívánatos okai lehetnek a vezeték túlmelegedésének.

Az elektromos fogyasztás és a fogyasztást befolyásoló fizikai mennyiségek közötti kvalitatív kapcsolatnak, valamint a fogyasztás mértékegységének (kWh) ismerete.

Az elektromos berendezéseken feltüntetett adatok értelmezése. Az energiatakarékosság lehetőségeinek ismerete.

Az elektromos áram vegyi hatása néhány gyakorlati alkalmazásának és az áram élettani hatásának ismerete.

A legfontosabb érintésvédelmi előírások ismerete és betartása. Elsősegély-nyújtás áramütés esetén.

Mágneses alapjelenségek ismerete. Az elektromos áram mágneses hatásának felismerése néhány gyakorlatban használt eszköz működésében.

Elektromágneses indukció, váltakozó áram

Az indukált feszültség néhány előállítási lehetőségének ismerete, ill. felismerése.

A váltakozó áram frekvenciájának értelmezése, a váltakozó áram hatásainak ismerete.

A transzformátor részeinek és néhány gyakorlati alkalmazásának ismerete. Annak ismerete, hogy milyen célokra lehet, érdemes transzformátort használni.

Az energiatakarékosság hétköznapi, gyakorlati megvalósításának lehetőségei. A nagyfeszültség alkalmazásának lehetséges előnye és veszélyei.

Fénytan

A fény egyenes vonalú terjedésének ismerete.

A tükrös fényvisszaverődés törvényének ismerete. A párhuzamos fénynyaláb visszaverődése sík- és gömbtükrökről.

A sík- és gömbtükrök gyakorlati alkalmazásainak felismerése.

A sík-, ill. a gömbtükrök által alkotott képek jellemzése gyakorlati példákban.

A fénytörés jelenségének ismerete és felismerése konkrét példákban.

Párhuzamos fénysugarak áthaladása domború és homorú lencsén (ismeret).

A lencsék néhány gyakorlati alkalmazásának felismerése. A fénytani lencsék által alkotott képek jellemzése konkrét esetekben. A szemüveg szerepének ismerete.

A fehér fény színekre bontása és újra egyesítése. A színek színeinek ismerete.

XIII. 1. 7. Földrajz

XIII. 1. 7. (a) A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén

A tanulók átfogó és reális képzetekkel rendelkezzenek a Föld egészéről és annak kisebb-nagyobb egységeiről (a földrészekről és a világtengerről, a kontinensek karakteres nagytájairól és tipikus tájairól, valamint a világ gazdaságban kiemelkedő jelentőségű országcsoportjairól, országairól). Legyen átfogó ismeretük földrészünk, azon belül a meghatározó és a hazánkkal szomszédos országok természet- és társadalomföldrajzi sajátosságairól, lássak azok térbeli és történelmi összefüggéseit, érzékeljék a földrajzi tényezők életmódot meghatározó szerepét. Birtokoljanak reális ismereteket a Kárpát- medencében fekvő hazánk földrajzi jellemzőiről, erőforrásairól és az ország gazdasági lehetőségeiről az Európai Unió keretében. Legyenek tisztában az Európai Unió meghatározó szerepével, jelentőségével.

Ismerjék fel a földrajzi övezetesség kialakulásában megnyilvánuló összefüggéseket és törvényszerűségeket. Legyenek képesek alapvető összefüggések, tendenciák felismerésére és megfogalmazására az egyes földrészekre vagy országcsoportokra, tájakra jellemző természeti jelenségekkel, társadalmigazdasági folyamatokkal kapcsolatban, ismerjék fel az egyes országok, országcsoportok helyét a világ társadalmi- gazdasági folyamataiban. Érzékeljék az egyes térségek, országok társadalmi- gazdasági adottságai jelentőségének időbeli változásait. Ismerjék fel a globalizáció érvényesülését regionális példákban. Ismerjék hazánk társadalmi- gazdasági fejlődésének jellemzőit összefüggésben a természeti erőforrásokkal. Értsék, hogy a hazai gazdasági, társadalmi és környezeti folyamatok világméretű vagy regionális folyamatokkal függenek össze.

Tudják példákkal bizonyítani a társadalmi- gazdasági folyamatok környezetkárosító hatását, a lokális problémák globális következmények elvének érvényesülését. Legyenek tisztában a Földet fenyegető veszélyekkel, értsék a fenntarthatóság lényegét példák alapján, ismerjék fel, hogy a Föld sorsa a saját maga- tartásukon is múlik.

Rendelkezzenek a tanulók valós képzetekkel a környezeti elemek méreteiről, a számszerűen kifejezhető adatok és az időbeli változások nagyságrendjéről. Tudjanak nagy vonalakban tájékozódni a földtörténeti időben. Legyenek képesek természet-, illetve társadalom- és gazdaságföldrajzi megfigyelések végzésére, a különböző nyomtatott és elektronikus információhordozókból földrajzi tartalmú információk gyűjtésére, összegzésére, a lényeges elemek kiemelésére. Ezek során alkalmazzák digitális ismereteiket. Legyenek képesek megadott szempontok alapján bemutatni földrajzi öveket, földrészeket, országokat és tipikus tájakat.

Legyenek képesek a tanulók a térképet információforrásként használni, szerezzék meg a logikai térkép- olvasás képességét. A topográfiai ismereteikhez tudjanak földrajzi- környezeti tartalmakat kapcsolni. Topográfiai tudásuk alapján a tanulók biztonsággal tájékozódjanak a köznapi életben a földrajzi térben, illetve a térképeken, és alkalmazzák topográfiai tudásukat más tantárgyak tanulása során is.

Legyenek képesek a társakkal való együttműködésre. Alakuljon ki bennük az igény arra, hogy későbbi életük folyamán önállóan tovább gyarapítsák földrajzi ismereteiket.

XIII. 1. 7. (b) 7. évfolyam

A tanulók átfogó és reális képzetekkel rendelkezzenek a Föld egészéről és annak kisebb- nagyobb egységeiről (a földrészekről és a világtengerről, a kontinensek karakteres nagytájairól és tipikus tájairól, valamint a világgazdaságban kiemelkedő jelentőségű ország csoportjairól, országairól).

Ismerjék fel a földrajzi övezetesség kialakulásában megnyilvánuló összefüggéseket és törvény- szerűségeket.

Legyenek képesek alapvető összefüggések, tendenciák felismerésére és megfogalmazására az egyes földrészekre vagy ország csoportokra, tájakra jellemző természeti jelenségekkel, társadalmi-gazdasági folyamatokkal kapcsolatban, ismerjék fel az egyes országok, ország csoportok helyét a világ társadalmi-gazdasági folyamataiban.

Érzékeljék az egyes térségek, országok társadalmi-gazdasági adottságai jelentőségének időbeli változásait.

Ismerjék fel a globalizáció érvényesülését regionális példákban.

Tudják példákkal bizonyítani a társadalmi-gazdasági folyamatok környezetkárosító hatását, a lokális problémák globális következmények elvének érvényesülését.

Legyenek tisztában a Földet fenyegető veszélyekkel, értsék a fenntarthatóság lényegét példák alapján, ismerjék fel, hogy a Föld sorsa a saját magatartásukon is múlik.

Rendezkedjenek a tanulók valós képzetekkel a környezeti elemek méreteiről, a számszerűen kifejezhető adatok és az időbeli változások nagyságrendjéről.

Tudjanak nagy vonalakban tájékozódni a földtörténeti időben.

Legyenek képesek természet-, illetve társadalom- és gazdaságföldrajzi megfigyelések végzésére, a különböző nyomtatott és elektronikus információhordozókból földrajzi tartalmú információk gyűjtésére, összegzésére, a lényeges elemek kiemelésére. Ezek során alkalmazzák digitális ismereteiket.

Legyenek képesek megadott szempontok alapján bemutatni földrajzi öveget, földrészeket, országokat és tipikus tájakat.

Legyenek képesek a tanulók a térképet információforrásként használni, szerezzék meg a logikai térképolvasás képességét.

XIII. 1. 7. (c) 8. évfolyam

Legyen átfogó ismeretük földrésziünk, azon belül a meghatározó és a hazánkkal szomszédos országok természet- és társadalom-földrajzi sajátosságairól, lássák azok térbeli és történelmi összefüggéseit, érzékeljék a földrajzi tényezők életmódot meghatározó szerepét.

Birtokoljanak reális ismereteket a Kárpát-medencében fekvő hazánk földrajzi jellemzőiről, erőforrásairól és az ország gazdasági lehetőségeiről az Európai Unió keretében.

Legyenek tisztában az Európai Unió meghatározó szerepével, jelentőségével.

Ismerjék hazánk társadalmi-gazdasági fejlődésének jellemzőit összefüggésben a természeti erőforrásokkal.

Értsék, hogy a hazai gazdasági, társadalmi és környezeti folyamatok világméretű vagy regionális folyamatokkal függenek össze.

Topográfiai tudásuk alapján a tanulók biztonsággal tájékozódjanak a köznapi életben, a földrajzi térben, illetve a térképeken, és alkalmazzák topográfiai tudásukat más tantárgyak tanulása során is.

A topográfiai ismereteikhez tudjanak földrajzi-környezeti tartalmakat kapcsolni.

Legyenek képesek a társakkal való együttműködésre.

Álakuljon ki bennük az igény arra, hogy későbbi életük folyamán önállóan tovább gyarapítsák földrajzi ismereteiket.

XIII. 1. 8. Hon és népismeret

XIII. 1. 8. (a) A fejlesztés várt eredményei az 5. évfolyam végén

A tanulók megismerik lakóhelyük, szülőföldjük természeti adottságait, hagyományos gazdasági tevékenységeit, néprajzi jellemzőit, történetének nevezetesebb eseményeit, jeles személyeit. A tanulási folyamatban kialakul az egyéni, családi, közösségi, nemzeti azonosságtudatuk.

Általános képet kapnak a hagyományos gazdálkodó életmód fontosabb területeiről, a család felépítéséről, a családon belüli munkamegosztásról. A megszerzett ismeretek birtokában képesek lesznek értelmezni a más tantárgyakban felmerülő népismereti tartalmakat.

Felfedezik a jeles napok, ünnepi szokások, az emberi élet fordulóihoz kapcsolódó népszokások, valamint a társas munkák, közösségi alkalmak hagyományainak jelentőségét, közösségmegtartó szerepüket a paraszti élet rendjében. Élményszerűen, hagyományhű módon elsajátítják egy-egy jeles nap, ünnepkör köszöntő vagy színjátékszerű szokását, valamint a társas munkák, közösségi alkalmak népszokásait és a hozzájuk kapcsolódó tevékenységeket.

Megismerik a magyar nyelvterület földrajzi-néprajzi tájainak, tájegységeinek hon- és népismereti, néprajzi jellemzőit. Világossá válik a tanulók számára, hogyan függ össze egy táj természeti adottsága a gazdasági tevékenységekkel, a népi építészettel, hogyan élt harmonikus kapcsolatban az ember a természettel.

XIII. 1. 9. Informatika

XIII. 1. 9. (a) 6. évfolyam

Informatika alapjai

Informatikai alapfogalmak

Legyen tisztában a kódolás menetével, az információk ilyen kezelésével.
Lássa meg a kapcsolatot az információ különböző megjelenési formái között.
Ismerje, értse az információ, mint jelenség lényegét.
Ismerje fel az információ jelentőségét a régi és a mai társadalmakban.

Számítógép és környezete

Tudjon számítógépet önállóan üzembe helyezni.
Ismerje a főbb egységeket és funkcióikat.
Ismerje a háttértárolók szerepét, azok fajtáit.
Ismerje a mágneslemez kezelés szabályait.

Operációs rendszer

Grafikus operációs rendszer

Tudja megkeresni az általa használt programok futtatható és egyéb állományinak ikonjait.
Tudja több módon is elindítani az általa használt programokat.
Tudjon menüelemeket, parancsokat használni.
Tudja használni a grafikus felület ablakait, ablakrendszerét, tudja módosítani azok tulajdonságait.

Programok használata

Tudjon önállóan használni játék és oktatóprogramokat.

Háttértárak, állományok kezelése

Tudjon lemezmeghajtót kiválasztani.
Tudjon a könyvtárszerkezetben tájékozódni, mozogni, könyvtárat váltani, a számára szükséges fájlt megtalálni.
Tudjon könyvtárat létrehozni, törölni.
Tudjon fájlt, könyvtárat áthelyezni, másolni.

Felhasználói programok

Rajzolás számítógéppel

Tudjon önállóan egyszerű rajzkészítő programot.
Tudatosan használja a rajzolóprogramot rajzos - szöveges munkáinak megalkotására, módosítására.
Tudja a dokumentum egy részét kijelölni.
Tudja mozgatni a dokumentum kijelölt részletét.
Ismerje a vágólap szerepét, tudja azt használni szerkesztési műveletekre.

Tudja elmenteni elkészült munkáit az általa készített és kiválasztott helyre, azokat tudja visszatölteni onnan. Tudja kinyomtatni kész munkáját.

Szövegekészítés számítógéppel

Tudjon önállóan begépelni szöveget.

Tudja több módon kijavítani, módosítani a szöveget.

Tudja a dokumentum egy részét kijelölni.

Tudja végrehajtani karakterek, szavak formázását.

Ismerje a vágólap szerepét, tudja azt használni szerkesztési műveletekre.

Tudja elmenteni elkészült munkáit az általa készített és kiválasztott helyre, azokat tudja visszatölteni onnan.

Tudja kinyomtatni kész munkáját.

Könyvtárhasználat

Dokumentumtípusok

Ismerje a nyomtatott dokumentumok, periodikák típusait.

Ismerje a könyvek formai jellemzőit.

Tudjon a könyvtár médiatár részéből a számára szükséges dokumentumot kiválasztani.

Tudjon információt szerezni nem nyomtatott dokumentumokból.

Raktári rend

Ismerje az iskolai könyvtár szépirodalmi és szakirodalmi részeit, legyen tisztában az itt használt kétféle raktári renddel.

Tudjon számára szükséges irodalmat megkeresni a könyvtári részekben.

Katalógus

Ismerje a betűrendes katalógus felépítését.

Ismerje a katalóguscédulán található legfontosabb adatokat.

Tudjon katalógus-cédulákat használni.

Tudjon keresni megadott szempontok alapján a betűrendes katalógusban szerző szerint, cím szerint.

Segédkönyvek

Tudjon tájékozódni a “kézi könyvtár”-ban.

Tudjon segédkönyveket használni információszerezésre.

Lexikonban, szótárakban keresésnél az ábécét alkalmazza.

XIII. 1. 9. (b) 7. évfolyam

Informatika alapjai

Informatikai alapfogalmak

Tudjon információt különféle formákban kifejezni.

Legyen képes a különböző formákban megjelenített információkat felismerni.

Tudjon példákat mondani az információ általános voltára.

Számítógép és környezete

Tudja a számítógépet és perifériáit önállóan használni.

Ismerje a főbb egységeket, perifériákat és működési elvüket.

Ismerje a központi egység és a perifériák közti információáramlás irányát.

Operációs rendszer

Programok használata

Tudjon önállóan használni multimédiás oktatóprogramokat.

Háttértárak, állományok kezelése

Tudjon a könyvtárszerkezetben tájékozódni, mozogni, könyvtárat váltani, a számára szükséges fájlt megtalálni.

Tudjon könyvtárat létrehozni, törölni.

Tudjon fájlt, könyvtárat áthelyezni, másolni.

Tudjon segítséggel mágneslemezt formázni, legyen tisztában a formázás veszélyeivel.

Ismerje megfelelő lemezellenőrző program használatát.

Tudjon számára megfelelő könyvtárszerkezetet kialakítani adott háttértárolón.

Tudja, hogy a háttértárkezelő műveleteket nem grafikus rendszer alatt is el lehet végezni.

Víruskezelés

Ismerje a legelterjedtebb víruskeresők nevét.

Ismerje egy vírusellenőrző program kezelését.

Legyen igénye a vírusok elleni védekezésre.

Legyen képes a fertőzések elleni védőintézkedések végrehajtására.

Tömörítés

Ismerje néhány tömörítőprogram nevét.

Ismerje egy tömörítőprogram kezelését.

Tudjon egy tömörített állományt kicsomagolni.

Tudja kiválasztott könyvtár tartalmát tömöríteni.

Hálózati ismeretek

Helyi hálózat

Tudjon az iskolai hálózatba belépni, onnan kilépni.

Ismerje a hálózatkezelés illemszabályait.

Internet

Tudjon segítséggel hasznos web-helyeket felkeresni.

Szerezzen jártasságot tematikus és kulcsszavas keresők használatában.

Tudja web-oldalak szöveges és grafikus részleteit letölteni, elmenteni.

E-mail

Rendelkezzen saját e-mail címmel.

Tudjon magyar nyelvű levelezőprogramot használni.

Szerezzen jártasságot egy csevegő-program használatában.

Legyen tisztában a csevegő-program használatának illemszabályaival.

Felhasználói programok

Szövegszerkesztés

Tudja megkülönböztetni a különböző szövegegységeket.

Tudjon bekezdést és oldalt formázni.

Tudja a vágólapot több módon is használni.

Készülő dokumentumait tudatosan tervezze meg.

Rajzszerkesztés

Tudja használni egyszerű vektorgrafikus ábrakeresztőt kész ábrák képek módosítására.

Összetett dokumentumkészítés

Tudjon egyszerű szöveget és rajzot is tartalmazó dokumentumot elkészíteni előre tervezés után.

Tudjon egyszerű mindennapi közleményeket tartalmazó dokumentumokat készíteni.

Adatkezelés alapjai

Táblázatok használata

Tudjon szöveges leírásban adatokat azonosítani, az adatokat táblázatba foglalni.

Legyen képes az életkorának megfelelő szinten az összetartozó adatok közötti összefüggések felismerésére.

Adatbázisok használata

Tudjon személyi adatokat megkülönböztetni, azokat rendszerezni.

Tudjon számítógép nélkül adatokat keresni, rendezni.

Alkalmazzon tantárgyi, könyvtári adatbázisokat.

Tudjon adatbázisban keresni.

Könyvtárhasználat

Kézikönyvtár

Tudjon segítséggel feladataihoz dokumentumot választani.

Tudjon lexikont, szótárakat, közhasznú információs forrásokat használni.

Könyvtártípusok

Ismerjen az iskolai könyvtárnál nagyobb közkönyvtárat.

XIII. 1. 9. (c) 8. évfolyam

Informatika alapjai

Számítástechnika története

Ismerje a számítástechnika 20. századi történetét.

Ismerje Neumann János munkásságának fő területeit.

Ismerje a magyar tudósok munkásságát, amellyel hozzájárultak a számítástechnika fejlődéséhez.

Számítógép alkalmazási területei

Ismerje a számítástechnika fő alkalmazási területeit.

Operációs rendszer

Programok használata

Tudjon önállóan használni multimédiás oktatóprogramokat.

Háttértárak, állományok kezelése

Tudjon a könyvtárszerkezetben tájékozódni, mozogni, könyvtárat váltani, a számára szükséges fájlt megtalálni.

Tudjon könyvtárat létrehozni, törölni.

Tudjon fájlt, könyvtárat áthelyezni, másolni.

Tudjon segítséggel mágneslemezt formázni, legyen tisztában a lemezformázás veszélyeivel.

Ismerje megfelelő lemezellenőrző program használatát.

Tudjon számára megfelelő könyvtárszerkezetet kialakítani adott háttértárolón.

Tudjon háttértár kezelő műveleteket nem grafikus rendszer segítségével is elvégezni.

Víruskezelés

Ismerje a legelterjedtebb vírusfajtákat, típusokat.

Ismerje egy vírusellenőrző program kezelését.

Szerezzen jártasságot fertőzött állomány vírusirtásában, legyen tisztában a vírusirtás veszélyeivel.

Legyen igénye a vírusok elleni védekezésre.

Legyen képes a fertőzések elleni védőintézkedések végrehajtására.

Tömörítés

Ismerje egy tömörítőprogram kezelését.

Tudjon egy tömörített állományt kicsomagolni.

Tudja kiválasztott könyvtár tartalmát tömöríteni.

Hálózati ismeretek

Helyi hálózat

Ismerje a hálózathasználat előnyeit, a hálózatok típusait.

Tudjon az iskolai hálózatba belépni, onnan kilépni.

Ismerje a hálózatkezelés illemszabályait.

Internet

Tudjon önállóan hasznos web-helyeket felkeresni.

Tudjon tematikus és kulcsszavas keresők használatával számára szükséges információkat megszerezni.

Tudja web-oldalak szöveges és grafikus részleteit letölteni, elmenteni.

E-mail

Tudjon magyar nyelvű levelezőprogramot használni.

Tudja használni a levelezőprogram fontosabb funkcióit.

Legyen tisztában a csevegő-program használatának illemszabályaival.

Felhasználói programok

Szövegszerkesztés

Tudja használni a tabulátorfunkciókat.

Tudja használni a szövegszerkesztők kiegészítő lehetőségeit.

Tudjon táblázatot elhelyezni dokumentumaiban.

Bemutató készítés

Ismerje a bemutató készítő program egyszerű lehetőségeit.

Tudjon néhány kockából álló bemutatót készíteni tantárgyi problémáival kapcsolatban.

Összetett dokumentumkészítés

Tudja különböző dokumentumokból származó részleteket saját munkájában elhelyezni.

Legyen tisztában a dokumentumrészletek, saját munkában való felhasználásának etikai, jogi normáival.

Tudjon összetett dokumentumot készíteni tantárgyi problémáival kapcsolatban.

Adatkezelés alapjai

Táblázatok használata

Tudjon szöveges leírásban adatokat azonosítani, az adatokat táblázatba foglalni.

Tudjon táblázat celláival műveleteket végezni.

Tudjon a cellák tartalmára vonatkozó képleteket használni.

Tudjon táblázat celláiból segítséggel diagramot készíteni.

Adatbázisok használata

Tudjon használni tantárgyi, könyvtári, hálózati adatbázisokat.

Tudjon különféle adatbázisban keresni.

Tudja értelmezni a programok által szolgáltatott válaszokat.

Könyvtárhasználat

Tárgyi katalógusok

Tudja szakkatalógus, tárgyszó katalógus segítségével a számára szükséges információhordozót megkeresni.

XIII. 1. 10. Kémia

XIII. 1. 10. (a) 7. évfolyam

A tanuló sorolja fel az atomot felépítő elemi részecskéket, tudja, hogy a protonok és az elektronok száma azonos a semleges atomban. Alkalmazza a periódusos rendszerben való elhelyezkedés és az atom protonszáma közti összefüggést. Nevezze meg a tanult atomokat, ionokat, molekulákat és tudja felírni kémiai jelüket. Használja a molekulamodellt a tanult molekulák bemutatására. Ismerje fel a tanult anyagok tulajdonságaik alapján. Az elvégzett tanulókísérleteket szóbeli utasítás vagy leírás alapján szakszerűen mutassa be. Tudja, hogy a megismert anyagoknak, változásoknak mi a szerepük a mindennapi életben, ismerje helyes alkalmazásukat, környezet- és egészségkárosító hatásukat. Legyen képes a tanult anyagok összetétel szerinti csoportosítására. Ismerje az égés folyamatának lényegét, mindennapi jelentőségét, feltételeit, veszélyeit, a helyes magatartásformát tűz esetén. Társítson minél több hétköznapi példát a tanultakhoz. Legyen képes egyszerű tudományos népszerűsítő irodalmi részlet értelmezésére, lényegének elmondására.

XIII. 1. 10. (b) 8. évfolyam

A tanuló a tanult elemek helyét ismerje fel a periódusos rendszerben. Néhány fontos tulajdonság említésével mutassa be a tanult elemeket, vegyületeket, írja fel kémiai jelüket. Használja a molekulamodellt a tanult molekulák bemutatására. Értelmezze a kémiai reakció lényegét (kiindulási anyagok és termékek megadása) az elvégzett kísérletek alapján. Sorolja be a megismert anyagokat a megfelelő anyagcsoportokba, a kísérleti úton is megismert változásait, reakcióikat a megfelelő típusba (egyesülés, bomlás). Társítson minél több hétköznapi példát a tanultakhoz. Leírás alapján mutassa be a tanulókísérleteket, ezek során használja szakszerűen a laboratóriumi eszközöket. Alkalmazza a kémiai biztonságról szóló törvénynek az elvégzett kísérlet anyagaira vonatkozó előírásait. Tudja, hogy a megismert anyagoknak, változásoknak mi a szerepük a mindennapi életben, ismerje helyes alkalmazásukat, környezet- és egészségkárosító hatásukat.

Érzékszervvel megfigyelhető tulajdonságaik alapján azonosítsa a köznapiban is fontos szervesanyagokat. Használati utasítás alapján szakszerűen dolgozzon a háztartási vegyszerekkel, a mindennapi életben használt oldatokkal. Sorolja fel a természetes vizek összetevőit. Ismerje fel az egészségét, a környezetépségét veszélyeztető jelenségeket, problémákat saját környezetében. Sorolja fel a levegő és a természetes vizek szennyezéseit. Legyen képes egyszerű tudományos leírás önálló értelmezésére, felhasználására.

XIII. 1. 11. Magyar nyelv és irodalom

XIII. 1. 11. (a) 5. évfolyam

A nyelv rendszerszerűségének elemi szintű megismerése, a hangtani, alaktani, jelentéstani ismeretekkel;

a helyesírási, a kifejező- és szövegértő képesség nyelvtani megalapozásának mélyítése;

a társas nyelvhasználat ismereteinek új helyzetekben való kipróbálása;

a magyar és a világirodalom néhány verses és prózai alkotásában megismert jellemek és az ott feltáruló összetettebb emberi kapcsolatok megértése.

Magyar nyelv:

Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése és alkotása

Olvasás, szövegértés

Írás, fogalmazás

Helyesírás

A szavak szerkezete és jelentése

A nyelv szerkezete

Irodalom:

Mesék

Petőfi Sándor: János vitéz

Táj, szülőföld

Család, gyerekek és szülők; barátság, emberi kapcsolatok

Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk (házi olvasmány)

XIII. 1. 11. (b) 6. évfolyam

A nyelv rendszerszerűségének elemi szintű belátása a szófajoknak az újabb szakirodalom szerinti csoportosítása kapcsán;

a helyesírási, a kifejező- és szövegértő-képesség javítása a szófajtani ismeretek mélyítésével és alkalmazásával;

aktív társas nyelvhasználat újabb beszédműfajokban;

azonos témák más-más megjelenítési formában való felismerése, irodalmi művek filmes, tévés feldolgozások összevetése, az eltérő csatornákból szerzett élmények különbségeinek megfogalmazása;

megnevezi a cselekmény kiemelkedő szálait, a szereplőket és helyszíneket, a konfliktusok okait és megoldásuk módjait, a szöveges és dramatizált formák különbségeit;

a mű szövegére és hatására figyelve szövegelemzés, átalakítás, képzettársítások, érzelmi tapasztalatok előhívása, azok mozgósítása, dramatizálása, improvizációban való részvétel

Magyar nyelv:

Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése és alkotása

Olvasás, szövegértés

Írás, fogalmazás

Helyesírás

A szavak szerkezete és jelentése

A nyelv szerkezete

Irodalom:

Ballada

Monda, rege

Arany János: Toldi

Érzelmek, hangulatok, gondolatok

Próbatételek, kalandok, hősök

Gárdonyi Géza: Egri csillagok (házi olvasmány)

XIII. 1. 11. (c) 7. évfolyam

A nyelv rendszerszerűségének elfogadása a mondattani és a szóalkotás módjaival kapcsolatos ismeretek alapján;

a tanultak értő használata, helyesírási, kifejező- és szövegértő képessége javítása; mind aktívabb társas nyelvhasználat, kisebb vitában; különböző információhordók kezelése, felhasználása;

az irodalmi alkotásokban és a mindennapokban megismert helyzetek és jellemek, érzelmek és gondolatok összefüggéseinek felismerése, bemutatása, véleményezése;

a zeneiség elemeinek és hatásának felismerése, a formanyelv eszközeinek azonosítása;

az olvasott és feldolgozott lírai, epikai és a látott drámai művek olvasott részleteiről való beszámolás (író, cím, a kor és a mű kapcsolata, szerkezet, cselekmény, jelentős, esetleg váratlan fordulatok, fő- és mellékszereplők);

a jellemzés módjai, egyszerűbb jellemzések készítése a műnemek és műfajok megkülönböztetése, mindkettőbe besorolni a tanult műveket; a humornak az iróniától való megkülönböztetése;

egy-egy korszak legfontosabb társadalom- és művelődéstörténeti megismerése.

Magyar nyelv:

Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése és alkotása

Olvasás, szövegértés

Írás, fogalmazás

Helyesírás

A nyelv szerkezete és jelentése

Irodalom:

Kisepikai alkotások (pl. kisregény, elbeszélés, novella, legenda, anekdota)

Nagyepikai alkotás (regényelemzés)

Lírai műfajok (óda, himnusz, elégia, dal, epigramma)

Egy korstílus – a romantika

Nagyepikai alkotás– egy Jókai-regény és a romantikus korstílus (regényelemzés)

Drámai műfajok (egy komédia)

A média kifejezőeszközei - Történet és elbeszélés a mozgóképen

XIII. 1. 11. (d) 8. évfolyam

A nyelv rendszerszerűségének belátása az összetett mondat és az eddigi leíró nyelvtani ismeretek birtokában;

mondatelemzés, a tagmondatok sorrendjének, az összetett mondat fajtáinak, a tagmondatok egymáshoz való viszonyának feltárása;

helyesírási, kifejező- és szövegértő feladatok elvégzése, az idézés és párbeszéd jelölése;

az értő és kifejező olvasás mellett kritikai és kreatív olvasás, valós és virtuális csatornákon felfogott jelek értelmezése, megválaszolása;

a szöveget és írott képét szerves egységként felfogni (képvers, szövegek illusztrációk stb.);

a megismert műfajok, műnemek stílusalakzatok, szóképek felismerése, megnevezése, a mű idejében és terében való tájékozódás;

a magyar irodalom nagyobb korszakainak, néhány életrajzi adat felidézése, memoriter előadása;

Magyar nyelv:

Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése és alkotása

Olvasás, szövegértés

Írás, fogalmazás

Helyesírás

A nyelv szerkezete és jelentése

A nyelv állandósága és változása

Irodalom:

Kisepikai alkotások - prózai és verses, pl. novella, elbeszélés, kisregény, anekdota, karcolat, komikus eposz, ballada

Nagyepikai alkotás - regényelemzés

Lírai és átmeneti műfajok, műtípusok - óda, dal, epigramma, elégia, ekloga, életkép, tájlíra, hangulatlíra, gondolati líra

Stílusirányzatok a 20. század elején (klasszikus modernség)

Nagyepikai alkotás az ifjúsági és/vagy a szórakoztató irodalom köréből - magyar vagy világirodalom, regényelemzés

Drámai műfajok - egy tragédia és/vagy egy komédia

A média kifejezőeszközei - A mozgóképi és az írott sajtó szövegeinek rendszerezése

A média társadalmi szerepe, használata - A média nyelve, a médiaszövegek értelmezése

XIII. 1. 12. Matematika

XIII. 1. 12. (a) 5. évfolyam

Gondolkodási módszerek

Egyszerű, matematikailag is értelmezhető hétköznapi szituációk megfogalmazása szóban és írásban.

Egyenlő; kisebb; nagyobb; több; kevesebb; legalább; legfeljebb; nem; és; vagy; minden, van olyan helyes használata.

Számтан, algebra

Természetes számok írása, olvasása, számegyenesen ábrázolása, összehasonlítása.

A tízes számrendszer biztos ismerete.

Összeadás, kivonás, szorzás, kétjegyűvel való osztás a természetes számok körében.

Törtek, tizedes törtek fogalma, ábrázolása, összehasonlítása.

Legfeljebb egyjegyű nevezőjű törtek, legfeljebb ezredek tartalmú tizedes törtek összeadása, kivonása, természetes számmal szorzása.

Negatív számok értelmezése.

Összeadás, kivonás a negatív számok körében.

Helyes műveleti sorrend ismerete a négy alapművelet esetén.

Egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel.

Összefüggések, függvények, sorozatok Tájékozódás síkban, térben.

Helymeghatározás gyakorlati helyzetekben.

Konkrét pontok ábrázolása derékszögű koordinátarendszerben.

Pontok koordinátáinak leolvasása.

Grafikonok értelmezése, összetartozó adatok ábrázolása.

Sorozatok képzési szabályának követése, felismerése.

Geometria, mérés

Geometriai alapfogalmak szemléletes ismerete (párhuzamosság, merőlegesség, távolság).

Adott tulajdonságú ponthalmazok rajzolása.

Szögek fajtáinak felismerése, szög mérése.

Négyzet, téglalap tulajdonságainak ismerete, terület, terület számítása.

Testek tulajdonságainak megfigyelése (lapok, élek, csúcsok, hálók).

Kocka, téglalap hálójának felszíne, térfogata.

Mérés különböző egységekkel.

Hosszúság, terület, térfogat, idő, tömeg mértékegységeinek ismerete, átváltásuk.

Valószínűség, statisztika, mérés

Konkrét feladatok kapcsán a biztos és a lehetetlen esemény felismerése.

Mérési adatok lejegyzése, becslése, ábrázolása.

Két szám számtani közepének meghatározása.

XIII. 1. 12. (b) 6. évfolyam

Gondolkodási módszerek

Matematikai modellek felismerése.

Gondolatmenet megtervezése, a terv követése.

Fordított irányú okoskodás.

Ellenőrzés.

Számтан, algebra

Racionális számok halmaza.

Racionális számok abszolút értéke.

Szorzás, osztás törtekkel, tizedes törtekkel.

Műveletek negatív számokkal.

Becslések racionális számok körében.

Osztó, többszörös fogalma.

Oszthatósági szabályok (2, 5, 10, 4, 3, 9).

Legkisebb közös többszörös, legnagyobb közös osztó számolása definíció alapján.

Számok felbontása prímtényezőkre.

Egyenes és fordított arányosság felismerése, ábrázolása, számolási feladatok.

Százalék fogalma.

Százalékszámítás arányos következtetéssel.

Egyszerű, elsőfokú egyenletre vezető szöveges feladatok megoldása következtetéssel (fordított irányú okoskodással, ábra-rajzolással, mérleg-elvvel).

Összefüggések, függvények, sorozatok

Változó helyzetek, időben lejátszódó történések megfigyelése, szavakban való megismétlése.

A változás kiemelésének tudása.

Együttváltozó adatok lejegyzése, ábrázolása derékszögű koordinátarendszerben.

Geometria, mérés

Tengelyes szimmetria tulajdonságainak ismerete.

Alapszerkesztések (másolás, merőleges, párhuzamos, szakaszfelező merőleges).

Vázlatkészítés.

Szerkesztés lépéseinek lejegyzése.

Tengelyes tükrözés.

Sokszögek kerülete.

Téglatestek felszínének, térfogatának számítása.

Valószínűség, statisztika

Biztos, lehetetlen esemény felismerése.

Adatok lejegyzése, ábrázolása oszlopdiagramon, kördiagramon.

Néhány szám számtani közepének (átlagának) kiszámítása.

XIII. 1. 12. (c) 7. évfolyam

Gondolkodási módszerek

Állítások megítélése aszerint, hogy jelentésük milyen viszonyban van egymással, ugyanazt jelentik, kizárják egymást, egymás tagadásai.

Egyszerű állítások igazságának eldöntése.

Manuális tevékenység gondolati lépésként való értelmezése, tudatosítása.

Esetek felsorolása.

Számтан, algebra

Hatványozás fogalma pozitív egész kitevőre.

Hatványozás azonosságai konkrét példákön.

Számok normálalakja.

Betűk használata.

Algebrai kifejezések.

Egytagú algebrai kifejezések összeadása, kivonása, szorzása.

Kéttagú algebrai kifejezések szorzása egytagú és kéttagú algebrai kifejezéssel.

Szöveges feladatok algebrai modelljének felismerése, meghatározása.

Elsőfokú egyismeretlenes egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása.

Elsőfokú egyenletekre vezető szöveges feladatok megoldása.

Összefüggések, függvények, sorozatok

Lineáris függvények ábrázolása táblázattal.

A lineáris függvény egyszerű tulajdonságai, tengelymetszet, meredekség, növekedés, csökkenés.

Elsőfokú egyismeretlenes egyenlet grafikus megoldása

Sorozatok folytatása, szabály felismerése.

Geometria

Háromszögek nevezetes vonalainak ismerete.

Háromszögek területének kiszámítása.

Négyszögek osztályozása, paralelogramma, trapéz, rombusz tulajdonságai.

Speciális négyszögek területének kiszámítása.

Kör kerületének, területének kiszámítása.

Középpontos tükrözés fogalma, tulajdonságai, szerkesztése.

Szögfelező szerkesztése.

Középpontosan szimmetrikus alakzatok.

Szabályos sokszögek ismerete.

Háromszögek szerkesztésének alapesetei.

Szerkesztés lépéseinek lejegyzése.

Háromszögek egybevágóságának alapesetei.

Sokszögek átlóinak száma, belső, külső szögeinek összege.

Egyenes hasábok, henger jellemzése, hálójá.

Valószínűség, statisztika

Valószínűségi kísérlet kimeneteleinek felsorolása.

Gyakoriság, relatív gyakoriság fogalma.

Adatok gyűjtése, rendszerezése, ábrázolása.

Adatsokaság jellemzése.

XIII. 1. 12. (d) 8. évfolyam

Gondolkodási módszerek

Szabatos, pontos szóbeli és írásbeli fogalmazás.

Elemek halmazokba rendezése.

Halmazműveletek konkrét halmazokkal.

Sorbarendezés, kiválasztás 4-5 elem esetén.

Esetek felsorolása, modellek, fadiagram.

Matematikai modellek keresése, érvényességének vizsgálata szöveges feladatokhoz.

Számтан, algebra

Alapműveletek a racionális számok körében.

Konkrét számok négyzetgyöke.

Egyszerű algebrai egész kifejezések átalakítása, helyettesítési értékének kiszámítása.

Elsőfokú egyismeretlenes egyenletek megoldása.

Szöveges feladatok megoldása.

A problémamegoldás lépéseinek tudatos követése.

Összefüggések, függvények, sorozatok

Egyszerű másodfokú függvények.

Az abszolútérték függvény.

Hozzárendelési szabállyal adott függvények ábrázolása derékszögű koordináta-rendszerben.

Egyenletek, egyenlőtlenségek grafikus megoldása.

Sorozatok és vizsgálatuk, számtani, mértani sorozat.

Geometria

Sokszögek csoportosítása különböző szempontok szerint.

Háromszög, négyszög alapú hasábok, felszínük, térfogatuk.

Térbeliség ábrázolása két dimenzióban, síkmetszetek, nézetek, vetületek.

Eltolás a síkban – szerkesztések.

Konkrét vektorok.

Nagyítás, kicsinyítés felismerése hétköznapi szituációkban.

Pitagorasz tétel ismerete.

Pitagorasz tétel alkalmazása síkbeli és térbeli számításoknál.

Valószínűség, statisztika

Teljes eseményrendszer, és részhalmazai.

Valószínűség becslése.

Relatív gyakoriság.

Adatsokaság jellemzése közepekkel (módusz, medián, átlag).

Grafikonok olvasása, készítése.

XIII. 1. 13. Rajz és vizuális kultúra

XIII. 1. 13. (a) A fejlesztés várt eredményei az 5-6. évfolyam végén

A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek megfelelő alkalmazása az alkotó tevékenység során a vizuális emlékezet segítségével és megfigyelés alapján.

Egyszerű kompozíciós alapelvek a kifejezésnek megfelelő használata a képalkotásban.

Térbeli és időbeli változások lehetséges vizuális megjelenéseinek értelmezése, és egyszerű mozgásélmények, időbeli változások megjelenítése.

A mindennapokban használt vizuális jelek értelmezése, ennek analógiájára saját jelzésrendszerek kialakítása.

Szöveg és kép együttes jelentésének értelmezése különböző helyzetekben és alkalmazása különböző alkotó jellegű tevékenység során.

Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján egyszerű következtetések megfogalmazása.

Néhány rajzi és tárgykészítési technika megfelelő használata az alkotótevékenység során.

Reflektálás társművészeti alkotásokra vizuális eszközökkel.

A legfontosabb művészettörténeti korok azonosítása.

Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások elemzése során a vizuális megfigyelés pontos megfogalmazása.

Fontosabb szimbolikus és kulturális üzenetet közvetítő tárgyak felismerése.

A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.

Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

XIII. 1. 13. (b) A fejlesztés várt eredményei a 7-8. évfolyamvégén

Célirányos vizuális megfigyelési szempontok önálló alkalmazása.

A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek tudatos és pontos alkalmazása az alkotótevékenység során adott célok kifejezése érdekében.

Bonyolultabb kompozíciós alapelvek használata különböző célok érdekében.

Térbeli és időbeli változások vizuális megjelenítésének kifejező vagy közlő szándéknak megfelelő értelmezése, és következtetések megfogalmazása.

Alapvetően közlő funkcióban lévő képi vagy képi és szöveges megjelenések egyszerű értelmezése.

Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján összetettebb következtetések megfogalmazása.

Több jól megkülönböztethető technika, médium (pl. állókép-mozgóképek, síkbeli-térbeli) tudatos használata az alkotótevékenység során.

A médiatudatos gondolkodás megalapozása a vizuális kommunikációs eszközök és formák rendszerezőbb feldolgozása kapcsán.

A mozgóképi közlés mód, az írott sajtó és az online kommunikáció szövegszervező alapeszközeinek felismerése.

Mozgóképi szövegek megkülönböztetése a valóság ábrázolásához való viszony, alkotói szándék és nézői elvárás karaktere szerint. Társművészeti kapcsolatok lehetőségeinek értelmezése.

A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése és a meghatározó alkotók műveinek felismerése.

Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások árnyaltabb elemzése, összehasonlítása.

A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.

Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

XIII. 1. 14. Természetismeret

XIII. 1. 14. (a) A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén

A tanuló tudjon anyagokat, kölcsönhatásokat, fizikai, kémiai változásokat felismerni, jellemezni. Értelmezze a jelenségeket az energiaváltozás szempontjából

Ismerje az emberi szervezet felépítését, működését, serdülőkori változásait és okait. Tudatosuljanak az egészséget veszélyeztető hatások, alapozódjon meg az egészséges életvitel szokásrendszere.

Formálódjon reális énképe, értse a családi és a társas kapcsolatok jelentőségét, élete irányításában kapjon döntő szerepet az erkölcsi értékrendnek való megfelelés. Legyen embertársaival empatikus és segítőkész.

Ismerje a Föld helyét a Világegyetemben, Magyarország helyét Európában.

Alakuljon ki átfogó kép hazai tájaink természetföldrajzi jellemzőiről, természeti-társadalmi erőforrásairól, gazdasági folyamatairól, környezeti állapotukról. Legyen képe a közöttük levő kölcsönhatásokról.

Ismerje hazánk legjellemzőbb életközösségeit, természetett növényeit, a házban és ház körül élő állatait. Értse az élő és élettelen környezeti tényezők kölcsönhatását. Ismerje fel a környezet-szervezet- életmód, valamint a szervek felépítése és működése közötti összefüggéseket.

Tudjon tájékozódni a térképeken. Értelmezze helyesen a különböző tartalmú térképek jelrendszerét, használja fel az információszerzés folyamatában.

Erősödjön a természet és a haza iránti szeretete. Törekedjen a természeti és társadalmi értékek védelmére.

Ismerje fel szűkebb és tágabb környezetében az emberi tevékenység környezeti hatásait. Anyag- és energiatakarékos életvitelével, tudatos vásárlási szokásaival önmaga is járuljon hozzá a fenntartható fejlődéshez.

Legyen képes egyszerű kísérleteket, megfigyeléseket, méréseket önállóan, illetve csoportban biztonságosan elvégezni, a tapasztalatokat rögzíteni, következtetéseket levonni.

Legyen nyitott, érdeklődő a világ megismerése iránt. Az internet és a könyvtár segítségével legyen képes tudása bővítésére. Legyenek saját ismeretszerzési, ismeretfeldolgozási módszerei.

XIII. 1. 14. (b) Az 5. évfolyam végén a tanuló

legyen képes a természeti formák, élőlények, egyszerű jelenségek, folyamatok megfigyelésére, tapasztalatainak összegzésére és ismertetésére,

tudjon tanári irányítással egyénileg és csoportban dolgozni,

legyen képes az élő és élettelen világ ok-okozati összefüggéseinek felismerésére, példákkal történő illusztrálására,

használja megfelelő biztonsággal a szaknyelvet és az önálló ismeretszerzés megismert technikáit ismerje a térkép ábrázolásmódja és a valóság közötti kapcsolatot,

a térkép jelkulcsának használatával igazodjon el – elemi szinten – Magyarország domborzati-víz- rajzi, közigazgatási és egyszerű tematikus térképein,

ismerje az időjárási elemek területi, időbeli változásai közötti összefüggéseket, fogalmazza meg, milyen az aktuális időjárás, tudjon különbséget tenni az időjárás és az éghajlat között, ismerje hazánk éghajlatának jellemzőit,

A Budapest V. Kerületi Szemere Bertalan Általános Iskola Házirendje

ismerje fel a legfontosabb felszínformákat a valóságban és a térképen,

ismerje fel leírásból, jellemző álló- vagy mozgóképről hazánk nagytájait. Értse a felszínük kialakulásában résztvevő folyamatok egymásutánosságát, összhatását, tudjon példákat mondani a haza nagytájak természeti-társadalmi-környezeti értékeire,

legyen képes felismerni, megnevezni és jellemezni az őszi és a tavaszi kertben megismert élőlényeket,

ismerje és hasznosítsa a gyümölcs- és zöldségfélék táplálkozásban betöltött szerepét, fogyasztásuk egészségügyi szabályait,

tudja, hogy a kert élőlényei környezetükkel és egymással szoros kapcsolatban, kölcsönhatásban élnek,

ismerje az ember természetformáló munkáját a kultúrnövények kialakulásának és az állatok házasításának folyamatában,

ismerje fel és tudja jellemezni a megismert állatok küllemét, testfelépítését, életmódját és az emberhez való kapcsolatát, ismerje a háziállatok tenyésztésének célját és az egészséges állattartás ismérveit,

rendelkezzen a növényi és állati termékek fogyasztásának elemi egészségügyi ismereteivel és gyakorlatával,

sajátítsa el és használja a mindennapi életében a helyes fogyasztói magatartás ismereteit, törekedjen a kulturált és emberséges állattartás, valamint az állatvédelmi szabályok betartására, ismerje fel a környezetében tapasztalható környezetkárosító tevékenységeket, folyamatokat, értse és tudja, hogy élő és élettelen környezetének állapotáért ő is sokat tehet.

XIII. 1. 14. (c) A 6. évfolyam végén a tanuló

legyen képes mérések, vizsgálódások önálló végzésére, a megszerzett tapasztalatok elemzésére, összegzésére és a mért adatok értékelésére,

tudjon vizsgálatokat, egyszerű kísérleteket – leírás alapján – fegyelmezetten az érintésvédelmi, tűzvédelmi és balesetvédelmi szabályok betartásával végezni, használja megfelelő biztonsággal a szaknyelvet, legyen képes a konkrét tényektől, jelenségektől, összefüggésektől elvonatkoztatni, általánosítani, ismerje fel, értse, és tudja példákkal bizonyítani az élő és élettelen világ oksági összefüggéseit,

tudjon tájékozódni a Földön: a kontinensek, óceánok egymáshoz viszonyított helyzetének meghatározásával, valamint a földrajzi fókusz segítségével, helyezze el Magyarországot Európában és a mérsékelt éghajlati övezetben, ismerje a Föld gömb alakja és az éghajlati övezetek kialakulása közötti oksági összefüggést, tudja megmagyarázni a Föld tengely körüli forgásával a nappalok és éjszakák váltakozását,

ismerje fel a Nap-Föld viszonyának modellezése segítségével a Föld Nap körüli keringése (tengelyferdesége) és az évszakok kialakulása közötti összefüggést,

tudjon példákat mondani a földfelszín kialakulásában, a talaj keletkezésében résztvevő folyamatokra, ismerje fel egymásutánosságukat vagy egyidejűségüket, ismerje a felszín, az éghajlat és a folyók jellemzői közötti összefüggéseket,

ismertesse a víz körforgásának, a külső vizek munkájának folyamatait, válasszon ki jellemzői alapján néhány könnyen felismerhető kőzetet,

ismerje a hazai életközösségek területi elhelyezkedését, az élőhelyek környezeti tényezőit, életfeltételeit,

ismerje fel, nevezze meg, és a megismerési algoritmusok segítségével tudja jellemezni hazánk életközösségeinek élőlényeit,

ismerje az élőlények egymás közötti kapcsolatait, az életközösségben betöltött szerepét,

értse és tudja példákkal bizonyítani az élőlények igénye és előfordulása; környezete, szervezete és életmódja, a szervek felépítése és működése közötti ok-okozati összefüggéseket,

legyen képes az életközösségek élőlényeit a megismert rendszertani kategóriákba besorolni, tudjon egyszerű táplálékláncokat összeállítani, tudatosuljon benne a megismert élőhelyek és élőlények veszélyeztetettsége, ismerje a nemzeti parkok értékmegőrző szerepét és legjellemzőbb természeti kincseit, lássa a természet védelmének fontosságát, rendelkezzen környezettudatos szemlélettel és magatartással, ismerje és becsülje hazánk tudósainak életét, munkásságát.

XIII. 1. 15. Testnevelés

XIII. 1. 15. (a) 5-6. osztály

Atlétika

Folyamatos futás 5 percig

Sprint futás 60, 100 m időre

Magasugrás-átlépő technika elsajátítása

Távolugrás-helyes technika elsajátítása

Kislabdahajítás helyes technika elsajátítása

Labdajátékok

Kosárlabda

Labdavezetés jobb, ill. bal kéz készség szinten való elsajátítása

Fektetett dobás 1 leütéssel

Átadások mozgás közben is

Állóhelyből dobás (büntető dobás) Alapvető szabályok ismerete

Labdarúgás

Labdavezetés jobb-bal lábbal

Átadások (mozgás közben)

Kapura rúgás

Röplabda

Alapérintések elsajátítása

Páros feladatok helyben

Zsinórlabda játék ismerete

Alapvető szabályok ismerete

Torna

Előre-hátra bukfenc

Tigrisbukfenc

Gyertyaállás

Fejállás segítségadással kézállás segítségadással Szekrényugrás:

Guggoló átugrás

Kismacska

Zsugorkanyarlati átugrás

Általános fejlesztő gyakorlatok Lábemelés bordásfalnál 6 db Karhajlítás-nyújtás 10 db

Húzódzkodás 3 db

Hason fekvésben törzsemelés 20 db

XIII. 1. 15. (b) 7-8. osztály

Atlétika

Folyamatos futás 6 percig

Sprint futás 60, 100, 200 m időre

Magasugrás-átlépő technika elsajátítása

Távolugrás-helyes technika elsajátítása, távolság mérése

Kislabdahajítás helyes technika elsajátítása, távolság mérése

Váltófutás, gátfutás technikájának elsajátítása

Kosárlabda

Labdavezetés jobb, ill. bal kéz készség szinten való elsajátítása
Fektetett dobás 1, 3-4 leütéssel
Átadások mozgás közben védővel
Állóhelyből dobás (büntető dobás)
Alapvető szabályok ismerete, alkalmazása játék közben
1:1, 2:1 elleni játék

Labdarúgás

Labdavezetés jobb-bal lábbal
Átadások (mozgás közben)
Kapura rúgás
Párharcok, 1:1 elleni játékhelyzetek

Röplabda

Alapérintések elsajátítása
Páros feladatok helyben, mozgás közben
Zsinórlabda, röplabda játék ismerete
Alapvető szabályok ismerete
Alsó-, felső egyenes nyitás

Torna

Előre-hátra bukfenc
Tigrisbukfenc
Gyertyaállítás Fejállás segítségadással Kézállás segítségadással Szekrényugrás:
Guggoló átugrás
Kismacska
Zsugorkanyarlati átugrás
Cigánykerék
Kézállás-bukfenc segítővel
Gerenda: járások, szökkenések
Általános fejlesztő gyakorlatok
Lábemelés bordásfalnál 8 db Karhajlítás-nyújtás 12 db
Húzódzkodás 4-5 db
Hason fekvésben törzsemelés 30 db

XIII. 1. 16. Történelem

Az egyetemes emberi értékek elfogadása ókori, középkori, újkori és modernkori egyetemes és magyar kultúránk élményszerű megismerésével, a családhoz, a lakóhelyhez, a nemzethez való tartozás élményének személyes megélése;

a történelmet formáló, alapvető folyamatok, összefüggések felismerése (pl. a munka értékteremtő ereje, a technikai fejlődésének hatásai a társadalomra és a gazdaságra) s egyszerű, átélethető erkölcsi tanulságok (pl. társadalmi kirekesztés) azonosítása;

az előző korokban élt emberek, közösségek élet-, gondolkodás- és szokásmódjainak felidézése; múltban való tájékozódás;

az utókor a nagy történelmi személyiségek, nemzeti hősök cselekedeteit a közösségek érdekében végzett tevékenységek szempontjából értékelni;

az egyes népeket főleg vallásuk és kultúrájuk, életmódjuk alapján tudjuk megkülönböztetni;

a vallási előírások, valamint az államok által megfogalmazott szabályok döntő mértékben befolyásolhatják a társadalmi viszonyokat és a mindennapokat;

az emberi munka nyomán elinduló termelés;

a társadalmi munkamegosztás, az árutermelés és pénzgazdálkodás, illetve a városiasodás;

a társadalmakban eltérő jogokkal rendelkező és eltérő vagyoni helyzetű emberek alkotnak rétegeket, csoportokat.

az eredettörténetek, a közös szokások és mondák erősítik a közösség összetartozását, egyben a nemzeti öntudat kialakulásának alapjául szolgálnak;

a korszakra jellemző képek, tárgyak, épületek felismerése;

a tér- és időbeliség azonosítása;

az időszámítás alapelemeinek (korszak, évszázad, évezred) ismerete;

a XIX.-XX. század nagy korszakainak megnevezése, illetve egy-egy korszak főbb jelenségei, jellemzői, szereplői, összefüggései.

a magyar történelem főbb csomópontjai egészen napjainkig.

XIII. 1. 16. (a) 5. évfolyam

Az emberiség őskora. Egyiptom és az ókori Kelet kultúrája

Az ókori görög-római világ

A középkori Európa világa

A magyarság történetének kezdetei és az Árpádok kora

XIII. 1. 16. (b) 6. évfolyam

A Magyar Királyság virágkora

A világ és Európa a kora újkorban

Magyarország a kora újkorban

A forradalmak és a polgárosodás kora Európában és Magyarországon

XIII. 1. 16. (c) 7. évfolyam

A nemzetállamok kora és a gazdasági élet új jelenségei

Önkényuralom és kiegyezés.

A dualizmus kora Magyarországon

A nagyhatalmak versengése és az első világháború
Európa és a világ a két háború között
Magyarország a két világháború között
A második világháború

XIII. 1. 16. (d) 8. évfolyam

Hidegháborús konfliktusok és a kétpólusú világ kiépülése
Magyarország a világháborús vereségtől a forradalom leveréséig
A két világrendszer versengése, a szovjet tömb felbomlása
A Kádár-korszak jellemzői
Az egységesülő Európa, a globalizáció kiteljesedése
Demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon
Társadalmi szabályok
Állampolgári alapismeretek
Pénzügyi és gazdasági kultúra
Háztartás és családi gazdálkodás
Médiakörnyezet, a média funkciói, a nyilvánosság
A médiamodellek és intézmények